

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Egykötés petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesület
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, március 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Megkezdődnek a királyi kihallgatások.
Lónyay grófné Kóburg Lujza ellen.
A magdeburgi hóhér.
A tizenhetes szám.
Igazgató váltás az Aradi Első Takarékpénztárban.
Az aradi villanygyár vezérigazgatójának távozása.
Halálra ítélték a pózsonyi trífikosnók gyilkását.
A szerelmes milliomos a szanatórlumban.
Regula Ede a síralomházban.
Orosz ballerina és magyar mágus.
Tarkaságok.

Az aradi vértanu rokona.

Arad, március 12.

Három hónappal ezelőtt ujongott a magyar nemzet, mert a király Auffenberg Móricot nevezte ki közös hadügyminiszternek. Majdnem olyan nagy jelentőségű eseménynek tekintettük ezt a kinevezést, s csaknem úgy örültünk neki, mintha a kétfejű sas már eltűnt volna a magyarországi kasszárnyák kapujáról. Auffenberg Móric tábornok és hadtestparancsnok ur ugyanis vérrokona annak az aradi vértanunak, akit Auffenberg-Ormai Norbertnek ismer a történelem s aki azzal vált halhatatlanná, hogy ezernyolcszáznegyvenkilencben a vérivó Haynau parancsára tünt el Aradon az élők sorából. Amikor a hadügyminisztert kinevezték és a „rebelissel” való vérségi kötelék híre Bécsbe is eljutott, megkérdezték a tábornoktól: — Igaz-e, hogy unokaöccse az aradi vértanunak?

Auffenberg arcán még ott vibrált a kinevezésekor oda telepedett boldog mosoly és hősiesség bátorsággal ezt felelte:

— Nem tagadom, letagadni nincs okom.

Ha a bécsi kamarilla disztagja nem is tagadja le az aradi vértanunak való vérrokonságot, ha neki nincs is oka röstelni Auffenberg-Ormai Norberttel a vérkapcsolatot, viszont az aradi földben nyugvó martir kikérné magának — ha élne — hogy az aranygalléros Móriccal egytársaságba emlegessék.

Minden újságolvasó tudja már, hogy Auffenberg hadügyminisztert, komoly hitelt érdemlő helyről súlyosan leleplezték. Kiderítették róla, hogy néhány évvel ezelőtt felkínálkozott az akkori politikai bonyodalmak gyorskezü megoldójának. Be kell mészároznunk Magyarországra — adta meg az írásos tanácsot Auffenberg a királynak s bizonyára titokban már annak a szerepére vágyott, akinek közlegyintésére hatvan esztendővel ezelőtt kivégezték Auffenberg-Ormai Norbertet.

Magyarország azonban nem tartomány s nem az Auffenbergektől titkos szövetségének akarata szerint dől el a nemzet sorsa. A hadügyminiszter hiába szövetkezett a demokratákkal, a radikálisnak híresztelt Justh-párttal, nem sikerült neki elsikkasztatni a ma-

gyar önállóságot. A kormány és a mögötte tömörülő munkapárt, a hadba sorakozó törvényhatóságokkal együtt megsemmisíti az árulás tervét. Auffenberget már bukottnak tekinti mindenki és csak a legfelsőbb hadur egyenes kívánságára — mint engedelmese katonához illik — marad a helyén addig, míg Magyarország ki nem gázolt a válság pocsolyájából.

Auffenbergnek tehát már megrendelhetik Justhék az első osztályú temetést. A bukását megérdemelte. Ez a szerencsétlen ember azt hitte, hogy ha a király kilincsére teszi a kezét, egy nyomással a magyar nemzetet is megfojthatja. Talán jó császári helytartó volna egy abszolutisztikus kormányzás alatt, de ott, ahol van egy kis alkotmány és törvény, ott az ilyen Auffenbergnek nincs talaja és az ő politikája soha sem fog gyökeret verni. U kergette bele másodsorban, de legalaposabban Bécsbe a zsákutcába. Egy ember, aki minden nap más tanácsokkal állt elő és egyikkel megtagadta a másikat, a másikkal lehetetlenné tette az egyiket; egy hadügyminiszter, akit mindenfelől fiaskó kergetet visszaváltásra és az egyik percben lemond, a másik percben megcáfolja; aki azzal kezd el működését, hogy minden logikus helyzetet és kombinációt fölborít, — ez bizony elég ok arra, hogy tőle Bécs is elforduljon. Auffenberg elmehet. Nem tette meg a kötelességét, de azért elmehet. Men-

A vidéki színésznő Budapesten.

Irt: G. Miklósy Ilona.

— Ah, jó estét! Hová olyan sietve?
— Maga az, drágám? Milyen véletlen! —
En a Király Színházba rohanok, a Leányvásár-t nézem meg. A jövő héten megy nálunk is. És maga?
— En, szívmem, a Vígyszínházba sietek. Okvetetlenül látni akarom a Csitri t. Három nap múlva előadjuk mi is. Borzasztó! Egész éjjel utastam és a mai éjszakámat megint a vonaton tölthetem, mert reggel kilenckor próbám lesz odahaza.
— Ne mondja! Hát magának is? Képzem, nekem meg hajnalban kell indulnom, mert nekem is kilenckor irt ki próbát az a szívtelen direktor. De nem bánom, ha három éjjel nem alszom is! Okvetetlen látanom kell Fedákot meg Petrást a Leányvásárban, mér csak a ruhák végett is... Hát pá, drágám, Isten áldja! Csókoltatom az ismerőseket. Mondja, a maga direktornéja is olyan kálhatatlan, mint az anyám?
En a drága prémeimbe burkolt bájos művésznők sebtiben odanyújtják egymásnak csillogó briliánsokkal rakott ujjait és rohanva fut mindegyik a maga színháza felé, — hogy aztán három négy nap múlva a kedves, jóindulatú vidéki publikumát kápráztassa el a többé kevésbé sikerült Fedák imitációval, vagy Varsányi-kópiával.
Még csak pár esztendővel ezelőtt is a legnagyobb ritkaságok közé tartozott volna a fenti

párbessé. Mert valóságos csodaszámba ment, ha valamelyik vidéki színésznő, vagy színész felutazott Budapestre „szerepet megnézni”. De elvéve mégis akadt ilyen művész, vagy művésznő. Ha aztán visszatért a pátriájába s elkezdte próbálni új szerepét — a fővárosi színpadról ellesett fogásokkal, végigszenvedte a kálodába zárt ember minden gyötrelmét. Valamennyi kulissza tele volt csufondáros arccal, figyelő kollégával, akik minden Gyulai Pálnál élesebben bírálgatták az „utánzó”, a „majmoló” pályatárs alakítását. És alig titkolható kárörömmel gratuláltak előadás után: „Szavamra mondom, mintha csak Jászai Mari hallottam volna!” „No, ide ityet, a megaszólalásig ugy csináltad, mint Szirmay!” „Beesütemre mondom, ha behunytam a szememet, mintha csak Hegyi Arankát hallottam volna...” Persze, az ilyen nyájas kritika aztán jóidőre elvette a művész vagy művésznő kedvét a „Pestre való színelőadásról”. Mert semmit sem gyűlöl annyira a színész, mintha „utánzás”, „majmolással” vádolják. És az első szava, ha dicsérik a munkáját: „Pedig senkit se láttam ebben a szerepben!”

Kíváncsi vagyok, hogyan mondogathatják ezt manapság, mikor a szokás csaknem törvényé szentesítette ezt a — fölszaladgálást. Hízen valósággal kicsusszik a talaj egyik-másik vidéki színész lába alól, ha olyan szerepet kell alakítania, a melyet még soha sem „látott”. Hogyan védekezhettek az utánzás kegyetlen vádjá ellenében, mikor a színész fogékony elméjével, talán egészen öntudatlanul is, azonnal magáévá

teszi a látott ábrázolást, különösen olyan szerepekben, a melyeket ő maga még nem „csinált” meg. Hízen valósággal sirógöröcsöt kap egyik másik művésznő, ha a vidéki rendező másképp „állítja be” a darabot, mint a hogy ő látta fönt Budapesten: és ha elég vakmerő azt kívánni a szereplőtől, hogy a második felvonás első jelenésében balról jobbra marsoljon a színpadon keresztül és nem jobbról balra, a hogyan a pesti primadonna cselekszik a trikós hadsereg élén: és ha a baritonista három szóval előbb akarja felditetni a lépcső oszlopára, mint a budapesti kollégával cselekedte meg a partnere.

Manapság, ha valamelyik fővárosi primadonna hirtelen beteges jelent, a direktora habozás nélkül felszöngölyözhetné a vidék leg több énekesnőjét, hogy akár próba nélkül, az összejáték megbontása nélkül, helyettesítse. Hízen olyan jól megnézte (néha többször is) az alakítását, mielőtt eljárt volna odahaza.

Hogy aztán az ilyen lélek nélkül való „utánábrázolás” mennyit ront a színész egyéniségen, önállóságán és ilyen kópizálás közben miként less közönséges munkássá, holott teremtő zenének kellene lennie... az már más kérdés.

De hát miért is gyötörje magát, hogy önmagából adjon lelket az ábrázolt alaknak? Miért keressen, tanuljon éjjeleken át, hogy lelkiformáljon az írott szavakból? Miért járjon napokon keresztül holdkórosként az utcán, nyitott szemmel álmódva legközelebbi szerepéről? — mikor elég egy átvirrasztott éjszaka a vas-

1 Grácba a rokkant hadvezérek bialmába és szőjje tovább nemzetjő ábrándjait.

legkezdődnek a királyi kihallgatások.

— Munkapárti alapon. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 12.

A képviselőház és a főrendiház elnökei holnap délután utaznak Bécsbe, hogy csütörtökön hallgatáson jelenjenek meg az uralkodó előtt. Csáky Albin gróf és Náray Lajos után kihallgatásra megy a királyhoz részint a hét folyamán, részint a jövő héten: Láng Lajos báró, isza István gróf, Andrássy Gyula gróf, Széll Almán és Zichy Aladár gróf. Függetlenségi politikát ezuttal nem fog meghívni a király. Bécsi jelentések szerint az idő szerint csak a munkapárt sértetlen főtartásával és a munkapárt kebeléből való kormány alakításával ter- szik Bécsben a válság megoldását.

Az első audienciák.

Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke, a holnap délutáni első gyorsvonattal utazik Bécsbe, ahol tudvalevően ő felsége előtt csütörtökön délelőtti kihallgatáson jelenik meg. Csáky Albin gróf csütörtök délután, vagy péntek délelőtti tér vissza Budapestre. Náray Lajos, a képviselőház elnöke holnap, szerdán délután Bécsbe utazik. A Ház elnöke valószínűleg csütörtökön délután visszatér Budapestre.

A Neue Freie Presse mai számában a magyar államférfiak közeli királyi kihallgatásával kapcsolatban kifejti, hogy a felség előtt megjelenő politikusoknak lesz alkalmuk meggyőződni arról, hogy korántsem volt szó egy, a véderőjavaslatok és Héderváry gróf személye ellen indított akcióról, mert hiszen Héderváry gróf sok szimpátiának örvend Bécsben, hanem kizáróan a monarchia közös érdekeinek megvédéséről.

Munkapárti körökben úgy tudják, hogy Csáky Albin és Náray Lajos a Khuen-Héderváry-féle kabinet reaktiválását fogják a felségnek ajánlani.

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a mai nap folyamán azt az értesítést kapta, hogy a király Tisza István grófot és Láng Lajos bárót kihallgatáson kívánja fogadni. A két kihallgatás pénteken lesz Schönbrunnban.

Auffenberg bukása.

Auffenberg közös hadügyminiszter bukása körül egyre nagyobb a bizonytalanság. A bécsi sajtó ma megcáfolja, hogy Auffenberg beadta volna lemondását. Pedig nem ez a lényeg. Katona nem adja be lemondását, parancs szöki a helyére, parancsra távozik el onnan. Auffenberg közös hadügyminiszter a helyén van még, de azért bukott ember menthetetlenül. Menesztése csak idő kérdése.

Munkapárti képviselők körében érdekes tüntetés készül Auffenberg ellen. E hónap 24 én bocsátják ugyanis vizre Triesztben a Tegethoff hajót, amely ünnepélyt a hadügyminiszter rendeli. A munkapárti képviselők között most mozgalom indult meg, hogy a párt képviselő tagjai Auffenberg Mór lovag közös hadügyminiszter személyére való tekintettel ne jelenjenek meg a vizrebocsátási ünnepélyen. A képviselők távolmaradása nagy feltűnést okoz annál inkább, mert az utolsó Dreadnought vizrebocsátása alkalmával a munkapárti képviselők rendkívül nagy számban jelentek meg.

A bécsi Reichspost vezércikkében foglalkozik az Auffenberg hadügyminiszter ellen megindított akcióval és rámutat arra, mennyire szükséges véget vetni egy oly politikának, mely minden pillanatban meggondolás nélkül katasztrófával fenyegeti az ország békéjét, a „birodalom” más tényezőivel való együttműködést és a nyugodt parlamentáris munkát. A lap főtartja azt a közleményt, amely Pitreich volt közös hadügyminiszternek a lapokban megjelent cáfolata egy oly értekezésben jött létre, amelyben Auffenberg hadügyminiszter, Pitreich volt hadügyminiszter és Bolfras gyalogsági tábornok, ő felsége katonai irodájának főnöke vett részt.

Egy budapesti lapnak azt a hírt, mely szerint Auffenberg hadügyminiszter és Schemua vezérkari főnök február 28-iki királyi kihallgatásuk alkalmával távozásukkor ő felsége asztalán nyitott levelet hagytak, mely azt a kijelentést tartalmazta, hogy a felség, ha Auffenberg álláspontját nem tenné magáévá, a hadsereg tábornokai közül senkit sem kap, aki a hadügyminiszteri tárcát elvállalná. — a Reichspost ma megcáfolta. A lap utal február 28-iki közleményére, amelyben kijelentette, hogy a két magasrangú katonai semmi kétséget nem hagyott az iránt, hogy esetleg kénytelenek volnának lemondásukat benyújtani; a bécsi lap azonban már akkor hozzátette volt, hogy erre a lemondásra nem fog rákérülni a sor.

Törvényhatóságok a Khuen-kormány mellett.

Arad város után első sorban a délvidek, de az egész ország törvényhatóságai egymásután készülnek állásfoglalásra a Khuen-kormány mellett. Torontárvármegye törvényhatósági bizottságának több tagja beadványt intézett a vármegye főispánjához, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe. A beadvány a következő:

Méltóságos főispán ur! Alulírottak azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulunk Méltóságodhoz, hogy méltóztatásuk a törvényhatósági bizottságot mielőbb oly célból egybehívni, hogy a távozó kormányelnököt a véderőreform ügyében tanúsított haszafias magatartása alkalmából tudvözöljük s oly értelmű határozatot indítványoshasunk, hogy foglaljon állást a törvényhatóság a gróf Khuen Héderváry-kormánynak előterjesztett két évi katonai szolgálatot magában foglaló véderőjavaslat mellett, mint amely úgy nemzeti, mint szociális szempontból egyedül célravezető. Nagybecskerek, 1912. március 10-én. Tallán Béla, Franz J. L., Kiss János dr., Magyar Rzsó, Balási József, Mencer Lipót, Magyar Pál, Babics József, Magyar Károly dr., Klein Mór dr., Pollák Győző dr., Oldal Antal, Dukasz József dr., Steyer István, Winter Lajos dr., Mayer Aurél, Annau Ernő dr., Vászity Endre dr., Haldegger Ödön.

uton és készen hull ölébe a mások fáradságának minden gyümölcse. Természetesen szükség van a színésznek arra, hogy lásson a maga szerepkörében magánál gyakorlottabb és nagyobb színészt. Nem is kerülheti el, hogy mielőtt a kiváló szerepeit megkapta, ugyanazokban a szerepekben jeles színészek alakításából ne tanuljon. Hiszen, a míg az alsó sorból fölvergődik az elsőbe, száz meg száz hatáson szűrődik át talentuma, ízlése, gondolkodása. Más azonban a tanulás és más az utánzás. A szolgai másoló nem tanul, hanem lop, ellenben az önálló talentum lelkében a nagy művész játéka (még ugyanabban a szerepben is) csak termékenyítő erő. A szerzett hatás és tanulmány csak arra ösztökéli, hogy a maga egyéni és önálló alakítása nyomában és nemesebben kerüljön ki tehetsége műhelyéből. Ujabb azonban annyi a silány utánzó, hogy már szinte szeretném, ha külön törvény gátolná meg a színészt más játéka megmésésében, míg ugyanazt a szerepet el nem játszotta. az ugyancsak tréfa, de bizony én sokkal kevésbé vesszedelemnek tartom, ha a színész gyöngén játssza el az önállóan alakított szerepet, mintha taps köst az üres utánzatot.

Az a színész különben, akinek kezébe adják azt a hosszukás, írott betűvel szántott, községesen „szerepnek” nevezett papirost és kezében az a darab papiros egyszeri átolvasás után nem kezd élni, lélegzeni, szenvedni, sírni, örülni, vagy tombolni, — az kontár és menjen széklábat faragni és ne színészt játszani!

Nem esoda aztán, hogy a vidéki színész (különösen, ha primadonna) olyan nehezen tud

biztos gyökeret verni a budapesti színpadon. De hol van az a műgyűjtő, aki elég balga volna eredeti kincse mellé odaállítani az utánzatát is! Még akkor sem, ha az utánzat a családias hű másolata az eredetinek. Sőt akkor még inkább nem!

Nem régen érdekes példáját figyelhettem meg az ilyen lélek és értelem nélkül való utánzásnak, másolásnak. Valamelyik fővárosi primadonnának egy olaszból ojtott eredeti magyar kuplét énekel betétül egyik operettben. A refrénél, amely valami értelmetlen hülyeség ismételése volt, jobb ötlet híján elővette alig tenyérnyi, csipkés színpadi zsebkendőjét és két kezébe fogva el kezdte a rózsás balfüle mellett jobbról-balra rázogtatni, mindig jobbról-balra és mindig minden fölösleges értelem és szükségesség nélkül. Nemsokára alkalmam volt több jeles vidéki primadonna alakításában gyönyörködni, akik ugyanabban a darabban ugyanast a kis betétkuplét énekeltek. És amint elérkeztek a refrén apró hülyeségeihez, valamennyi izgatottan kaparászott a zsebében, kihalászta az alig tenyérnyi csipkés, színpadi zsebkendőt és pontosan a rózsapirosra piogált, parányi balfül mellett, a két kacsót összetéve szépen, elkezdte jobbról-balra rázogtatni — minden értelem és stb. nélkül. Soha semmisem hatott rám olyan komikusan, mint ez a folyton ismétlődő zsebkendőrázogtatás, ami épen úgy megtette a maga kis körűt a periferiákon, mintha csak valami szenális ötletből lett volna szó.

Sőt, a mint a rossz nyelvek beszélnek, megtörtént, hogy az egyik primadonna véletlenül a kuliszák között foledte a kis batistrongyot s mikor a kérdéses refrénhez ért, nagy rémüle-

tére nem találta a szükséges „rekvizitumot” — belesült az énekbe. S hogy is ne! hiszen nem volt még alkalma megfigyelni, hogy miként viselkednek a fővárosi primadonna... hasonló kritikus pillanatban.

És az a legérdekesebb, hogy nemcsak színpadi működésben másolják a budapesti primadonnát vidéki kollégái! Kötelességüknek tartják a magán, „privá.” modorukat is lemintázni. Régebben a primadonna — a színpadon is, az életben is — mosolygó, kedves, csacsogó, csevegő babácske volt. Természetesen, a vidéki művésznőnek is legfőbb gondja volt ennivalóan bájosnak, édesen csacsogónak és aranyosan csevegőnek lenni. De aztán megváltozott az idő járása. A primadonna nem volt többé csókolni való cukorbaba, hanem szilaj, bátor teremtes, aki mindent kimond, mindent mer és — még ha megközelíthetetlenül erkölcsös is — olyan vásott és szókimondó, mint a párisi suhanc. Természetes, hogy varázsütésre megváltozott a vidéki primadonna — természetrajza is. Csupa női szoknyába bujt Patrukhó tapodta ezután a periferiák girbe-görbe kövezetét, vagy sima aszfaltját. Jelszava lett valamennyinek, mint a kemény, sarkány Katát szelidítő, veronai ifjú-nak: „Ha ő dacos, én meg szilaj leszek!”

Mulatságos volt ezt a nagy „pálfordulást” megfigyelni, csöndesen, kuckóba bujva...

A oikem elején közölt párbessédnek van azonban egy mondata, amely igazán érdemes a megszívlelésre: „Mégnezem a Lányvásárt, már csak a ruhák végett is.”

Igen, igen, a ruhák végett! Hát erről igazán lehet és szükséges is egy pár szót szólni.

Torontálvármegye főispánja a beadvány folytán a rendkívüli közgyűlés összehívása iránt már intézkedett is a törvényhatóságot március 18-án délelőtti tizenegy órára hívta egybe közgyűlésre, amelynek egyetlen tárgya a politikai helyzet megvitatása és állásfoglalás a kormány mellett.

Március 19-én pedig Temes megye törvényhatósági bizottsága tart rendkívüli közgyűlést, melynek egyedüli tárgya Gyika Imre és társainak az az indítványa lesz, hogy a törvényhatóság fejezze ki bizalmát és rokonszenvét a Héderváry-kormány iránt. Hasonló indítványt fognak beterjeszteni a temesvári munkapárt köréből a városi törvényhatósági bizottsághoz.

Lónyai grófné

Kóburg Lujza ellen.

(A hercegnő ügyvédje a gondnokság alá helyezéséről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 12.

Brüsszeli híradás alapján megírta ma az Aradi Közlöny is, hogy Stefánia volt trónörökösné Lónyai Elemér gróf felesége a Szajna-törvényessékhöz kérvényt adott be nővérének, Lujza kóburgi hercegnőnek gondnokság alá helyezése iránt, mert környezete: Mattasich Géza és Stögerné asszony befolyásukat annyira éreztetik, hogy anyagi tönkbe viszik a hercegnőt, aki azonban a gondnokság alá helyezéséről hallani sem akar.

Egy fővárosi hírlapíró ma meglátogatta Visontai Soma dr. ügyvédet, aki a hercegnő asszony jogi képviselője, hogy felvilágosítást nyerjen az új fordulatról.

— Nem szívesen nyilatkozom. — szólta Visontai — mert az ügyvédi diszkréció köteles, de amit lehet, azt mégis elmondom. — Legutoljára akkor beszéltem a hercegnő asszonnyal, mikor Párisba mentem, hogy volt férjével, Fülöp Kóburgi herceggel végleg rendezték az anyagi viszonyait. Akkor az apanaszt megváltották a herceg követelésével. Ezt a javaslatomat akkor a hercegnő két brüsszeli ügyvédje is elfogadta.

— A hercegnő egyszer már volt gondnokság alá helyezve elmezavar címén. Hét évig volt akkor tébolydában, ahonnan párisi orvosok szabadították ki. Most tékozlás miatt akarják gondnokság alá helyezni. — Mikor én legutóbb Párisban voltam, a hercegnő anyagi ügyei a legjobbak voltak, mert akkor kapta meg az örökség első részletét: hat millió frankot.

— Stefánia hercegnő sokáig nem törődött nővérével, sőt feszült volt köztük a viszony. Utóbb azért közeledett hozzá, mert szüksége volt rá. Nála voltak ugyanis azok az adatok, melyek szükségesek ahhoz a perhez, melyet Lipót király hagyatékáért indítottak a belga államkincstár ellen. Most Stefánia hercegnő azt akarja kikötni, hogy az ő férje, Lónyai gróf legyen a gondnok. Hogy sikerülni fog-e a gondnokság alá helyezés, nem tudom, bizonyosnak csak akkor látszik, ha abba Lujza hercegnő maga is beleegyezik.

Párisból ezeket táviratozzák a hercegnő újabb szomorúvá vált helyzetéről: Lujza hercegnő gondnokság alá helyezését az egész család támogatja és Lónyai grófné az egész család nevében intézi az erre vonatkozó bírósági eljárást. A gondnokság alá való helyezésnek legfőbb oka az, hogy Lujza hercegnőnek a Lipót király hagyatékából kapott milliókból már semmije sincsen, sőt azóta újabb adóssága is annyira megsaporodott, hogy a még

bátralevő követelésére is számos foglalás történt, mintegy hat millió korona erejéig. Lujza hercegnő ismét a legszűkebb anyagi helyzetben él a hamarosan gyermekének és családjának támogatására fog rászorulni. Hogy a végleges anyagi romlást elkerüljék és a hercegnőt megakadályozzák abban, hogy újabb adósságot csináljon, a család elhatározta, hogy Lujza hercegnőt gondnokság alá helyeztetik.

A magdeburgi hóhér.

— Emlékek a bitófák árnyékából. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Miskolcon bitófát ácsolnak az edelényi rablógyilkos számára és holnap hajnalban akcióra lép az állam legritkábban foglalkoztatott szolgálója: Bali Mihály. A középkor rémes történetei elevenednek meg szemünk előtt, ha a hóhérra gondolunk. Alakja nem olyan titokzatos már, mint volt régente, a társadalom is sokkal fölvilágosultabb lett, hogyszem a törvény végrehajtóját elátkozott léleknek, megvetett páriának tekintse, de azért — kivált a nép közt — a hóhér romantika még mindig nagyban él. A magyar hóhérok: Bali és Kozarek életének eseményeit sokszor megírták már. Egy német napilap pedig éppen mostanában írt meg érdekesítő eseteket az elhunyt Reindel, magdeburgi hóhér életéből.

Reindel Magdeburgban nyugodt polgári életet élt — így kezd emlékezéseim a német lap munkatársa. — Csak jól mondhatott róla mindenki, akinek valami dolga akadt vele. A kikkel pedig neki volt dolga, azok ezt a jó véleményét nem cáfolhatták meg. Ha ez az izmos, tagbaszakadt ember ismerőseivel beszélgetve az utóan végigment, első tekintetre semmi felőlő nem akadt rajta. De ha jobban megnézte az ember, meglepődött szemének félelmetes kifejezésén és arcának ijesztő sápadtságán.

1889 óta ismertem a „mestert” — írja a lap tudósítója. — Minden kivégzés előtt eljött hozzám, hogy bejelentse legközelebbi hivatalos elfoglaltságát és hogy részletesen beszámoljon a legutolsóról. És utóbbit olyanformán tette, mint az olyan mesterember, aki valami különösen jól sikerült művében tetszeleg. Akármilyen borzalmas volt is az elbeszélése, szívesen hallgattam, hisz aki mondotta, annak a törvény a legnagyobb bűnéért, az emberölésért, büntetlenséget biztosít.

Egyszer egy vékonydongájú, ideges és minden külső behatásra fölötté érzékenylelkű berlini barátom volt velem együtt a szerkesztői szobában, amikor Reindel hozzám belépett. Fesztelen barátsággal, mosollyal az ajkán, egy munkatárs otthonosságával nyújtotta felénk munkában eldurvult kezét. Olyan természetesen tette ezt, hogy nem is jutott volna eszembe, vagy eszünkbe, visszautasítani.

— Doktor ur, — kezdte fontoskodó hangon — megint lesz valami. Ezúttal kettő egyszerre. Halléban. Férj és feleség. Hiszen tudja a históriájukat. De ne tegye még ki az újságba. Csak bisalmasan mondom. Holnapután megkapja a táviratot.

Azzal rátért utolsó két kivégzésére.

— Emlékszik doktor ur, legutóbb X-ben voltam. Azok még a gilottinnál tartanak. Soha életemben nem volt még ilyen jószággal dolgom. Mikor legényemmel az ócska szerkezetre ráléptem, attól féltem, leszakad alattunk, nyakunkat törjük és a fickó (a halálraítélte célszót) még kinevet bennünket. De azért minden rendben ment. Nagyszerűen. Mit mondjak? Mint a szélvész! Nem is hittem volna. De mégis szívesebben csinálom rendes módon.

Hiába, ki mihez szokik... Már a másik helyen, N-ben nem kellett mészáros-munkát végezni. Az gyerekjáték nekem. Nem is volt ellene kifogása senkinek.

Barátom eleinte csak félföllel, azután mind nagyobb izgatottsággal hallgatta az elbeszélést. Mikor azután Reindel elkészült és az ajtót maga mögött betette, fölugrott és elfúló hangon kérdezte:

— Az isten szerelmére, ki volt ez az ember?

— Reindel, a hóhér.

Barátom arca sápadt, nyaka pedig vérvörös lett.

— És ezzel az emberrel paroláztatsz engem? — kiáltotta föl a már benn se volt.

Reindel elbeszélését magam is borzalmasnak tartottam, de erőt vettem érzéseim berendezkedésén, egyrészt azért, hogy lélektani tanulmányokat tegyek ez emberen, másrészt és legfőképpen pedig, mert beláttam, hogy nem a gyilkos elvetemültsége, az ölés vágya szól belőle, hanem valami olyan munkának mesteri elvégzése fölött való foglalkozászerű büszkeség, melyet a nagy tömeg lázas érdeklődéssel kísért. Cselekedete erkölcsi része iránt az ő érzéke már egészen elitompult, de tudatában volt annak, hogy rettenetes élethivatásban van valami különös vonás, valami olyan, ami embertársait lebilincseli és személye iránt önkéntelen tiszteletre kényszeríti: ezt a tiszteletet tehát úgy igyekezett meghálálni, hogy — köznyelven szólva — szolid munkát liferált.

Hogy mekkora humor lakozott benne arról szól a következő eset:

Egy időben konkurrens akadt Krauts személyében, aki azt híresztelte magáról, hogy ügyesebb nála. Ezért engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetett iránta.

— Mit, Krauts tisztességes hóhérrak meri magát mondani? Aki a kivégzésre vörös frakkba buvik és fehér nyakravalót köt? Mint valamikomédiás? Enemindig feketébe öltöztöm, ahogy rendes emberhez illik. De meg olyan gyáva, mint a kutya. Akasztani se mer, ha nem tőkrészeg. Én soha sem rugok be. Én nem félek. Megteszem a kötelességemet úgy, hogy senki a világon utánam nem tudja csinálni. Az a Krauts úgy akaszt, hogy siralom nézni. A legügyefogyottabb delikvenst is halálra kinezza ügyetlenségével. Községes sariátán. A legraffináltabb szélhámos is hamarabb hurokra kerül, mint akit rossz sorsa hozzá vezetett. Az én kezem alatt ellenben passzió meghalni. Expresszvontaton szállítom a lekeket a másvilágra.

Egyszer Halléban végzett ki valakit. Ekkor azonban már kitört a bátor emberből a félsz.

— Tudja doktor ur, — így mondotta el az esetet — kivégzés után a hulla az orvosok kezére került. Gilottinnal dolgoztam. A doktorok fogták a levágott fejet, hozzáillesztették a törzshöz és valami elektromos masinát hostak. A hogy a boncolóterembe léptem, a halott felém nyújtotta kezét! Erre már szó nélkül kifutottam. Doktor ur, egy halott, akit én magam fejestem le, a kezét nyújtja!

És amikor elbeszélte ezt a kalandot, még akkor is belesápadt és reszketett a félelemtől.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	—
Melléklet	— 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— 151

A szerelmes milliomos a szanatóriumban.

— Popovics Basku kiszabadul a Schwartzerből —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 12.

A szanatóriumba csukott Popovics Basku nem sokáig lesz a kékgolyó utcát szomorú ház lakója. Már pénteken, tizenötödiken törvényszéki hites orvosok fogják megvizsgálni elmeállapotát. És ez a vizsgálat meg fogja állapítani, hogy ha szerelmes valaki és nőstül akar, azért még nem bolond. És nem lehet ép, egészséges embertől elvonni a napvilágot, a szabadságát. Nem lehet, hogy ha ma még szabadon járunk, holnapra mentőköcsi vigyen bennünket a rettegett, félelmes Schwartzerbe. Hát mi az a Schwartzér?

Popovics Basku menyasszonya a szép, szomorú tanító-kisasszony, Domokos Margit arra kérte Popovics Sándor képviselőt, engedje meg, hogy meglátogathassa vőlegényét. Persze megtiltották a látogatást. Ma délelőtti újságírók próbálták a nábbal beszélni. A Schwartzér igazgatósága kijelentette:

— Nem lehet, a család megtiltotta, hogy bárki is beszéljen Popovicssal.

Őrlik szigorúan a szerencsétlen embert, őrizteti a család azt a sok százszáz, amelyből jutott volna valami egy szegény postamesternek, meg hat gyermekének. Megpróbálták a Popovicsok mindent, hogy megakadályozzák ezt a házasságot. Még januárban történt, hogy az egész család Bácsföldvárra utazott. Előbb szép szóval akarták lebeszélni Baskut a házasságról, aztán felajánlották Domokos Margitnak a negyvenezer koronát. A szép szó nem használt, aztán az utcára hallatszottak Basku palotájából az érvek, melyekkel kapacitálni igyekeztek a nábbot, de Popovics kijelentette:

— Megölöm magam, ha nem vehetem el Margitot.

— De hisz ez bolond — mondta a család, ezen a nézetten volt a járásorvos is és Basku most már a Schwartzerből várja szabadulását, A szabadulást, amely nem késik. Pénteken törvényszéki orvosok fogják megállapítani Popovics épelméjűségét.

VIDÉK.

Szabadságünnep a vidéken. A zarándi áll. elemi iskola március hó 15-én d. e. 9 órakor hazafias iskolai ünnepélyt rendez.

Az ujarad-zsigmondházi jótékonycélú „Petőfi” asztaltársaság 1912 évi március hó 17-én este 7 órakor Zsigmondházán a Petőfi vendéglőben szavazatokkal egybekötött hazafias ünnepélyt tart, melyre címzettet tisztelettel meghívja az elnökség.

1912 Március 15 e, a Népművelődési Kör rendezésében Reformátuskövesházán a következőképen lesz megünnepelve: Délután 1 órakor gyűlés a népművelődési kör helyiségében. 2 órakor zászlók alatt vonulás a ref. templomba hálaadó isteni tiszteletre. Itt ima előtt a Himnusz, ima után a Szózatot orgonu kísérettel énekli a közönség. Hazafias imát mond: Csak Emil ref. lelkész. 3 órakor a Népművelődési Kör udvarán: 1. Rákóczi kesergőjét éneklik az áll. isk. növendékei. 2. Alkalmi beszédet tart: Lengyel János áll. isk. igazgató. 3. Világosi bucsut éneklik az áll. isk. növendékei. 4. „Mi a haza?” melódrama. Irtó Ábrányi Emil. Matskásy László áll. tanító hegedű kísérete mellett. Szavaja: Lengyel Ilona okl. ovónő. 5. A háziipari tanfolyam bezárása. Jutalmak kiosztása. Beszédet tart Lengyel János áll. isk. igazgató. 6. Kossuth Lajos azt üzen: éneklik az áll. isk. növendékei. 4 órakor zászlók alatt zene kísérettel kivonulás a temetőbe a 48-as honvédek sírjához. Ujlaki Pál 48-as honvéd sírját megkoszorúzza: Seres Lajos köri jegyző. Hegedűs Pál 48-as honvéd sírját meg-

koszorúzza Szűcs Sándor köri alelnök. Jassik Lajos 48-as honvédmester sírját megkoszorúzza: Lengyel János köri elnök. Este 7 órakor társas vacsora a Hitelszövetkezet helyiségében. 1 teríték 80 fillér.

A tizenhetes szám. Egy ügyvéd Monte-Carlóban.

(Részlet egy magánlevélből.)

Mint baccarat nyelven mondani szokták, az időjárás itt pár hét óta csodálatos módon intermittál, ami ez esetben annyit jelent, hogy egyik napon ragyogó vörösfény tűz végig a földközi tenger hajján — ilyenkor sárga cipőben és vékony sakkóban járunk — a másikon hideg eső csapkodja a forrongó hullámokat s a szegény riviérai vendég dideregve, feltűrt gallérral gyalogol le a Palace-tól a kassinóig. Hogy a magyarok már egész Monte Carlót elárasszák, azt nem kell különösen kiemelnem, hiszen hazánk évek óta szédítő arányokban exportálja a játékosokat a monakói fajdelemességbe. Az utcán magyar urak fixirozzák a prémkabátos hercegnőket (akikről utóbb kiderül, hogy ötszáz frankért a legrendezetlenebb vallási viszonyoknak örvendő halandókhöz is leereszkednek) a vendéglőkben smokingos magyarok pörölnék a pincérekkel, a kassinóban pedig lépten-nyomon beleütődünk egy-egy kipirult arcon triemberbe, aki zengzetes hazai idiomákon ezzel a kérdéssel fordul hozzánk:

— Hát nem állat mindenki, aki a finom készpénzt idehozza?

Mindaz azonban nem szenzáció, mert a hasonló problémával foglalkozó magyarokat régóta ismerik Monte Carlóban. Az ideai szenzációról egy ismert ügyvéd gondoskodott, aki két hét óta van itt a Riviérán s mint ismerősei beszélik, az utólkölségen felül kerek ötszáz frankot hozott magával, mint ezidőszertűt kizárólagos földi vagyonát. A doktor ur csak nemrégiben vált el a feleségétől és sajgó szívét idehosta a francia Riviérára, a safirkék tenger mellé, ahol arany-sárga narancsok és szilvakék öngyilkosok kandikálnak ki az örökzöld lombok közül. A fiatal ur, akinek nem volt sok veszténivalója, már a második napon „dagadt ember vagyok, nekem minden mindegy”-kiáltással az ötszáz frankjából kétszázat egyszerre fölött a trente et quarante-asztalon a piros színre, s tétjét négyszer egymásután megpariozta. Ilyenformán rövid tíz perc alatt 200+400+800+1600, összesen 3000 korona nyereségre tett szert. Másnap 1500, harmadik napon 750, a negyediken 2800 frankot nyert s így a magával hozott pénzzel együtt körülbelül 8500 frankra szaporodott föl a játéktőkéje. Ezzel az összeggel aztán áttért a roulette re, kisebb nagyobb szerencsével operálgatott néhány napon keresztül a különböző asztaloknál, míg tegnap a következő kis epizóddal keltette föl maga iránt a közfigyelmet:

Délelőtti tizenegy órakor a doktor ur bejött a kassinóba s a második teremben levő asztalnál több csinos tételt helyezett el. Hogy a szituációt mindenki megértse, iderajzolom a roulette-számsor egy töredékes részletét:

13	14	15
16	17	18
19	20	21

Fiatalkorunk nyolc aranyat helyezett el en pleine a 17-es számra s tizenhat-tizenhatot a 17-es szám négy obévaljára: a 16-17-re, a 17-18-ra, a 14-17-re és a 17-20-ra. E tételeken kívül megjátszotta kétszer a transversale simple-t húsz arannyal, a transversale plein-t tíz

arannyal, a fekete színt, a páratlant, a manque-e huszonöt huszonöt arannyal. Vagyis elhelyezett:

En pleine re	...	...	8 aranyat
Chévalok-ra	...	...	64 "
Transversale simple re	...	...	40 "
	pleine re	10	"
Feketére	...	...	25 "
Páratlanra	...	...	25 "
Manque-ra	...	...	25 "
Tehát összesen:			197 aranyat.

Vagyis 3490 frankot. Hogy miféle kabala folytán bízott ennyire a 17-es számban, az mély titok, de hogy a kabalája nem volt épen rossz, az rögtön bebizonyult: a kis csontgolyó — a jó istenke néha csodamódon maliciózus — a következő peroben megakadt a 17 esben az ügyvédecské ezzel összes tételeit megnyerte.

Vagyis kapott összesen:

En plein-re	...	...	288 aranyat
A négy chéval-ra	...	...	1152 "
Transversale simple-re	...	...	240 "
	plein-re	110	"
Feketére	...	...	50 "
Páratlanra	...	...	50 "
Manque-ra	...	...	50 "

Tehát mindössze ... 1950 aranyat

Tehát mindössze 1950 aranyat, frankokban összeszámítva: kerek harminckilencezer frankot nyert. Ez délelőtti 11 órakor történt s a fiatal ur déli féltenekettőkor már el is utazott Monte-Carlóból Párisba, a Méditerrané-társaság expressz vonatán.

Hogy szerelmében csalódott barátunkat ez a nagy nyereség megvigasztalta-e bánatáért, azt nem tudom; de azt biztosan tudom, hogy félórával később kétszáz derék magyar nézte irigységtől alsárgulva a galamblovó versenyeket. Mit tagadjam: egy kicsikét valamennyien megpukkadtunk.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Ujaradi Vörös Kereszt fiókegylet rendezési közgyűlésén özevgy Hemmen Mátyásné elnökölt. A közgyűlés megnyitása után első sorban az üresedésben levő elnöki állás egyhangulag s nagy lelkesedéssel Pallavicini Alfréd ögróffal töltesett be, aki a küldöttséggel a gyűlésen megjelenő, Mayer Ker. János plébános üdvözlő beszédére köszönetét fejezte ki, mire az elnöki széket elfoglalta s a közgyűlést tovább vezette. Az évi jelentés kiemelkedő mozzanata Kristofcsák Gyula apát-főesperes, volt fiókegyleti elnök áldozásának 50 éves jubileuma és a III. osztályú vaskorona renddel való kiüntetés, valamint Prinz Fidéi igazgatótanító, fiókegyleti pénztárnok 25 éves tanítói jubileuma volt, amikor is az ünnepeltnek átnyújtották a központi igazgatóság elismerő átiratát. A fiókegylet a szokásos módon a jótékonyaság terén is kivette részét. Az évi jelentés után Prinz Fidéi fiókegyleti pénztárnok által előterjesztett zárazamadás helyesnek találtatott, amelyből kiűnik, hogy a fiókegyletnek 4050 14 korona törzsvagyon van. Az üresedésbe jött választmányi helyekre egyhangulag Pallavicini Alfréd ögróff és Mayer Ker. János plébános választattak meg. Ezek után Tausz Henrik dr. járásorvos indítványára a közgyűlés a volt elnököt — Kristofcsák Gyula apátot — kiváló érdemei elismerésül a fiókegylet örökös tiszteletbeli elnökévé választotta.

(*) Az egyesült Ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet Ujaradon március 17 én délelőtti 10 órakor, az egylet helyiségében 35. rendezési közgyűlést tartja. Tárgysorozat: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két egyleti tag választása. 2. Az évi jelentés felolvasása. 3. Az 1911. évi számlák, a leltár és az egyenruházati alap átvizsgálása, valamint ezekre nézve a felmentvény megadása. 4. Az 1912. évi költségvetés megállapítása. 5. Indítványok. Kult Ujaradon, az 1912. évi március hó 3 án tartott rendezési választmányi üléséből.

Regula Ede

a siralomházban.

(A megátalkodott edelényi haramia. — Czeizlerék akasztani akarnak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Miskolc, március 12.

Siralomházban ül az edelényi rablógyilkos, ifju Regula Ede; holnap fizet meg a szörnyűséges éjszakáért. Holnap reggel hét órakor. Addig vesekezelhet, leszámolhat a lelkevel, az is tenével, amint hogy a halállal már le is számolt. Eddig legalább nyugodtan, keményen tartja magát, mintha már nem is esuklana össze a szíve arra a gondolatra, hogy holnap elfogy előle a szép világ, a tavaszi kékség, az öröm, minden. Maga Miskolc, ez a csöndes, kis kereskedő város jobban iszul az akasztásra, mint a delikvens. Csoportokban tárgyalják a szenzációlt, miskolciak és edelényiek: fekete-kendős parasztszorongók és kofák Edelényből borzongva beszélnek az akasztást. És Bali Mihályt emlegetik, a faddi hóhért, aki tegnap óta Miskolcon van.

Minden akasztásnál megújul ez a nagy borzongó érdeklődés Bali Mihály iránt. A hóhérmester tegnap este érkezett Miskolcra két segédével. Gold Ádám az egyik, a ferencvárosi gyepmester segéde, a másik Hermann Mihály, a Bali sógora. Fadról jött a sógorával s azonnal jelentkezett Séllyey Barnabás főügyésznel, aki kiutalta nekik az utiköltséget. Délután öt órakor tovább utaztak Budapestre féljeggyel. Nem valami kellemes utazásban volt részük, mert Bali megkérte ugyan a kalauzt, hogy ne árulja el az inkognitóját, a kalauzból azonban kiugrott a nagy szenzáció és attól kezdve nem volt nyugta Balinak a kíváncsiakodóktól. Miskolcon is hatalmas tömeg várta a pályaudvaron, de Balogh Zoltán főkapitány-helyettes megszabadította a kellemetlen ovációtól: villamosra ült a hóhérral és segédekkel. Ugyanabban a villamosban ült Tarnay Gyula alispán is. Beszélgettek a hóhérral, akit erősen leűtött a faddi nap. Rozsdavörös az arca. Nagy fekete bajusza erősen fehéredik.

Kihirdették a Kuria ítéletét.

Reggel nyolc órakor már nagy csődület verődött össze a törvényszék palotája előtt, a melynek egyik elsőemeleti tárgyalótermében kihirdették Regula előtt a Kuria és a király elutasító ítéletét. Kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást Lahoczky Sándor törvényszéki elnök. Regula védője, Lengyel Zoltán dr. képviselő, csak a tizenegy órai vonattal érkezett meg. A perrendtartás értelmében zárt tárgyalás volt. Lahoczky elnök elrendelte, hogy a fogházormester vezettesse elő ifju Regula edét.

Öt perc múlva ott kopogott a folyosón az ormester, mögötte Regula Ede, a fogházfelügyelő és két szuronyos fegyőr. Keményen lépked a halálraitált, szinte robosztusan: a fogházban meghízott. Arca kissé sápadt a fogházi levegőtől. Darócban van, jobbkezétől bokáig bilincsen. Ugy látszik, fogalma sincs arról, mi történik vele, nincs felizgulva, szinte önértékesen lépked, sapkája az arcára huzva. Bevezetik. Az elnök megkérdezi:

— Ön ifju Regula Ede?

— Igen.

Felolvassam a Kuria ítéletét. A Kuria 6 felsege nevében úgy ítélte, hogy a benyújtott semmiségi panaszokat a büntető törvénykönyv 385. I. b) és II. pontja értelmében elutasítja.

Tíz percig tart az ítélet indokolásának felolvasása, aztán az elnök újra Regulához fordul:

— Megértette az ítéletet, Regula?

— Megértettem.

— Most fel fogom olvasni 6 felsegének legfelsőbb végzését a felterjesztett kegyelmi kérvényre vonatkozólag.

Halálos csöndben olvassa az elnök:

Ő császári és apostoli királyi felsege folyó évi március 4-én kelt legmagasabb elhatározásával megengedte, hogy három rendbeli gyilkosság és egy rendbeli rablógyilkosság büntetével vádolt ifju Regula ügyében a törvény és igazságszolgáltatás rendes lefolyása akadálytalanul következhesse. Kelt Budapest, 1912. március 8. Vavrik Béla dr. kuriai tanácselnök.

— Megértette, Regula? — kérdezi az elnök. Ő felsege nem ad kegyelmet, tehát végre kell hajtani a halálos ítéletet.

Ujra halálos csönd egy pár percig, mindenkinek a torkában ver a szíve. Csak Regulának nem. Közömbösen, félig az orra alól beszélve, mondja:

— Nagyságos uram, az a kéréssem, hogy tessék jegyzéket vétenni a fogházban levő tárgyalószobáról s ezeket szüleimnek kisdadni.

Az elnököt valósággal konsternálja ez a hidegség és meghotránkosva felel:

— Erről ne beszéljen Regula. Maga a halálával nagy büntetést ér, gondoljon erre. Ha van valami kívánsága, Bulyovszky főügyészhezlyettes urral beszéljen.

Ezután Regulát cellájába és onnan a siralomházba vezették.

Regula a siralomházban.

Elég tágas szoba a siralomház. Közepén hosszú asztal, az asztalon könyvek, a Fehér kereszt kiadásai és egy zsebkendő. Az ajtónál és a két ablaknál szuronyos fegyőr, Regula az asztalnál ül és ír. Az imént, mikor a kívánságát kérdesték, csak tintát és tollat kért, egyebet nem. Védőjének, Lengyel Zoltán dr.-nak írta a következő levelet:

Nagyságos képviselő Ur! Elérkezettnek látom az időt, hogy nagyságos képviselő ur szíves fáradozását megköszönjem. Beismerem nagyságos képviselő urnak az ügyemben tett fáradozását és tudom, hogy ezt a sok fáradozást megköszönni nincs egyebem e kurta soroknál. Ha 6 felsege nem részesített kegyelemben, majd lesz fent a csillagok felett. Nagyságos képviselő urnak fáradozását, szíveségét és jóását megköszönve, alázatos szolgálja. Kelt Miskolcon, 1912. III/12. Ifj. Regula Ede.

Az újságírókat, akik Bulyovszky Gusztáv főügyészhezlyettes engedélyével beszélni akartak vele, durván elutasította.

Féltizenkettőig ridagen, elszántan nézett maga elé a halálraitált; nem akart semmit, nem volt semmi kívánsága. Akkor hívatta a börtönőrt, hogy előadja utolsó kívánságát. Virágot kért, még pedig hat szál szegfűt három krájeárért: három fehéret és három pirosat. Mikor elhozták a virágot és eléje tették, az volt a kívánsága: kössék át arany spárgával és küldjék a menyasszonyának, Zsóka Teréznek, ezzel az egysoros írással:

Kedves Teréz! Három piros szegfű, három fehér szegfű Edétől.

Teljesítették a kérését, amint meghagyta. Regulához azután ügyvédje, Lengyel Zoltán ment be. Hosszu ideig tanácskoztak, együtt szövegettek meg a királyhoz küldendő sürgönyt.

Regula azután magától az újságírókra terelte a beszédet.

— Elutasítottam őket, — mondotta Lengyel Zoltánnak, — ugyis eleget szellőztették az én dolgom. Azt azonban nem szeretném, ha a családomon rajta maradna a szégyen.

— Hát akkor mégis csak jobb lett volna, ha beszél előtűk — mondotta Lengyel Zoltán. Regula elgondolkozott. Látszott arcról,

hogy valami nagy elhatározás történt benne.

— Kérem szépen, akkor mégis csak beszélni fogok előttük. Kettőt kérek köztőlük. Gyónni akarok nekik. Huszonnégy órával halálom előtt el akarom nekik mondani a gyilkosság történetét.

A halálraitált szülei.

Délben Regulához beengedték a családját. Ott volt az apja, az édesanyja, aki görcsös zokogásba kezdett.

— Meg kell hóni, bizony, hogy meg kell hóni.

Ezt ismételte a fullasztó zokogás közben palócos kiejtéssel. Regula most mégis megilletődött, lehajolt anyjához, megsókolta a kezét. Lengyel Zoltán is jelen volt ennél a szomorú bocsusánál. Megkérdezte a halálraitáltól, mi kívánsága van még, mit tehetne még érte?

— Először azt kérem, — mondta Regula, — vegyék le rólam a vasat. Ügyvéd ur vállaljon kezességet, hogy kárt nem teszek magamban.

Lengyel Zoltán intézkedett is, hogy teljesedjék Regula kérése, ami meg is történt. Volt még egy kívánsága a halálraitáltnak, hogy fekete szalonkabátban mehessen az akasztófa alá.

Regula szülei este fél 8 óráig voltak benn a halálraitáltnál.

A védő még egyszer kegyelmet kér.

Lengyel Zoltán a szívettpő siralomházi incidens után a következő táviratot küldte a király kabinetirodájának:

Őfelsége I. Ferenc József, Magyarország apostoli királyának legmagasabb kabinetirodája Wien. A földi igazságszolgáltatás által már holnap végrehajtandó halálbüntetésre ítélt védelem, ifju Regula Ede az utolsó órában az élet és halál meggyében esedezik felséged kegyelméért. A megtört bűnös kegyelemkérő szava mellett az ártatlan szülők jajkiáltása is kér általam meghallgatást és könyörög irgalmaért a trón számolyánál. Lengyel Zoltán, védőügyvéd.

Ez az utolsó kísérlet a siralomház kietlen szomorúságából, reménytelen elhagyatottságából. Vajjon lesz-e foganatja?

A megátalkodott gyilkos.

Esalatt már készül a bitófa. A főügyész helyettes intézkedései szerint Bali Mihály és emberei serényen dolgoznak a bitófa felállításán a kórház mögötti keskeny udvaron. Két-száz méter hosszú és csak négy méter széles ez az udvar, amelyre lelátni a kórház ablakából. A bitófa két méter és 10 centiméter magas és nagyon mélyre kellett a földbe ásní, mert Regula 92 kiló nehéz. Amint a hóhérs segédei dolgoznak, a kopácsolás behallik Regulához, aki egykedvűen, megátalkodott konoksággal ül cellájában, mintha a halálos előkészületnek háborzongató zajja nem is érdekelne. Egy hírlapíró beszélt Bulyovszky főügyészhezlyettesessel, aki épen akkor jött ki a halálraitált cellájából.

— Ugyanolyan megátalkodott, hideg és gonosz — mondta a főügyészhezlyettes — ez a Regula, mint amikor először láttam. Amint beleléptem hozzá, az volt az impresszióm, hogy ez az ember rám rohant volna, ha szabadon van és valahol egyedül találkozunk. Csak az elkeseredés, elszántság látszik rajta. Vadállat ez az ember.

A cella ajtajából Bali Mihály is becsélt Regulához, aki nem tudta, hogy a hóhérs vizsgálja.

— Atléta erejű ember, — jegyezte meg li — nagyon hasonlít Szalma Istvánhoz.

— De egyáltalán nagyon ravasz, mindenre zánt ember — figyelmeztette a hóhért a főgyász-helyettes.

— És a huszonnégy óra — mondta Bali andesen és legyintett a kezével — a vadból kezes háziállatot csinál...

A délután folyamán újból bejárt Regula Bulyovszky főgyász-helyettes és megkérte a halálaitól, hogy van-e valami ki-
mondása. Regula nyersen válaszolt:

— Magától főgyász ur nem kerek szommit. Őn már el-**er-
te a célját.**

Az utolsó ebéd.

Délután két óra táj a Regula azt a ki-
**mondását fejezte ki, hogy karfiolt, pecsenyét
s tok-ji bort szereine ebédre. Kivánságát
ajánlottak és jó étvágyal fogyasztotta el
bedjait. A halálaitól egész délután egyik
p-rettát a másik után szivta el és nyugodtan
llgat a szülei sirákozását. Mikor azok el-
ávoztak este fél nyolc órakor, a fogházfelügye-
ből jó vacsorát kért.**

Délután egy órakor megjelent a főgyász-
**Regula fivére és egy koporsót hozott,
amelyet maga készített és kérte a főgyászt,
hogy őcsét abban temessék el**

Interjú a siralomházban.

Regula Ede a délután folyamán két új-
**ságíró előtt kijelentette, és ismételt hang-
súlyozta, hogy a gyilkosságot Kovács Antallal
együtt követte el. A gyilkosság történetét a
következőkben mondta el:**

— A rablógyilkosság éjjelén Czeizlerék
pincéjébe mentünk bort lopni, később felmen-
tünk a lakásba és a szekrényt felnyitottuk s
magunkhoz vettük az abban levő pénzt. Egy
esüst pénz leesett a az ugyanabban a szobában
alvó Czeizler felébredt és megkérdezte:

— Te vagy Giza?

Erre az első szobából egy fejszét hoztam
és asszal Czeizlert fejbe sújtottam, Kovács pe-
dig a másik szobába ment, ahol az asszonyok
aludtak és megölte őket. Kovács a gyilkosság
után 730 korona készpénzt kapott.

Végül még Regula kijelentette, hogy a
hazugságból most már úgy sincs semmi haszna,
azért a tiszta igazat mondta. Különben a végső
vallomás teljesen azonos azsal, amelyet az ede-
lényi gyilkos a főtárgyaláson tett.

Az akasztást váró Czeizlerék.

Az ügyész hivatalos helyiségében sokan
nézték ma kíváncsian Czeizleréket: Czeizler
Ignácot, az edelényi áldozat testvérét és öreg
édesapját Czeizler Salamont. Raggeltől ott ül-
nek állhatatosan, el nem mozdulva. Nélkülök
nem történhetik semmi sem. Végig élik, lát-
ják, hallják a kivégzést megelőző órák minden
momentumát. Egy újságíró megkérdezte tőlük,
miért vannak jelen, mire várnak?

— Miért — mondja az öreg. — Én láttam
szegény fiamat holtan. Akarom látni, hogy áll-
nak bosszút érte. Holtan akarom látni Re-
gulát!

Czeizler Ignác ezzel nem érte be, hanem
levelet írt a főgyász-helyettesnek és levelében
azt kérte, engedjék meg neki, hogy ő vegez-
hesse az akasztást.

— Saját kezeimmel akarom felkötni a
gyilkos haramiát, aki őcsémet kegyetlenül meg-
ölte — írta levelében.

Bulyovszky főgyász-helyettes Czeizler Ig-
nác kérését természetesen elutasította.

A zárdában eltűnt leány.

— Mi történik a St. Josefsheimban? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 12.

Egy tizenhétéves pesti leány hetek óta írja
könyörgő leveleit Bélinből az anyjához, hogy
szabadítsák ki, küldessék haza, mert testileg-
lelkileg tönkremegy abban a zárdában, ahová a
saját akaratán kívül került.

Peitler Jánosnének két éve, hogy meghalt
az ura, aki kisebb állami hivatalnok volt. Akkor
tizenöt éves Veronka nevű leányát, egyetlen
leányát beadta nevelőbe a kőbányai Szent Jó-
zsef zárdába Szent Mária Otthonába. Ott héttel
előtt aztán eltűnt Toman Peitler Veronka.
Az anya tudta és beleegyezése nélkül az
apácák Berlinbe vitték, ahol egy testvér-
intézetben, a St. Josefsheimban, Pappel-
Allee 61-ik szám alatt helyezték el. —
Peitlerné csak két hét múlva a leány leveléből
értesült arról, hogy hol és merre van Veronka.
Természetesen rögtön írt és sürgönyözött, hogy
küldjék vissza a leányát, annál inkább, mert
Veronka is panaszkodik, hogy kegyetlenül bán-
nak vele. Nem kapott választ. Végre egy sür-
gönyt küldött a leány, hogy majd hazajön. De
azóta már egy hét telt el. És Veronkának se
híre, se hamva Budapesten.

Peitler Jánosné kétségbeesett, hogy leá-
nyáról most már hirt sem hall. Táviratozott
Berlinbe a Josefsheimi zárdá főnöknőjének és
azt kérte, hogy adjanak hírt leánya hollétéről,
vagy küldjék haza a leánykát Budapestre. Vá-
laszt sem kapott távirataira és most a hatóság-
hoz készül fordulni, hogy megtudja, mi történt
Peitler Veronkával, aki ilyen keserves leveleket
írt haza Berlinből:

Kedves mama! Legyen olyan kegyes, a
következő sürgönyt ne az én nevemre, hanem
a főnöknőnek küldjék, mert ha az én nevemre
küldik, úgy sem kapom meg. És én majd azt
fogom mondani, hogy majd ha nagykoru le-
szek, akkor visszajövök. Különben nem igen
engednek el és én pedig nem akarom ifju
életemet tönkretenni. Kérem, azt írják a sür-
gönybe, hogy: Bitte die Veronka möchte sofort
nach Hause kommen.

Higgyék el, hogy a szívem majd meg ha-
sad. Az ilyen kétségbeesésben az ember min-
denre képes, de én nem teszek magamnak
semmit, mert van hitem és a hit megvigasztal.
Kérem, kérem segítsenek rajtam.

Egy másik levélben eseket írta a szeren-
csétlen fiatal leány:

Ha esetleg nem kapnak választ, ne osz-
dálkozzanak, mert én sem kapom meg a ma-
guk levelét. Husvét előtt itt nem adják oda
senkinek a levelét. Csak annyit sürgönyözse-
nek: Veronka, azonnal gyere haza.

Ezt minden bizonynyal ideadják. Én már
nem akarok maradni, de nem engednek el
innen talán soha. Nem bírom ki, most
nagyon sok a dolog és nagyon nehéz do-
log. Ha tudnák, milyen későn megyek
aludni éjjel tizenkettő után, előbb a há-
zat végig le kell sikálni. Egész héten az
a sok kosár ruha, amit én már felvittem
a padlásra. Négyemeletes a ház és az
ötödik emelet a padlás. Lehetetlen szen-
vedés! Már sok nővér nagyon megsaj-
nált, mondják, hogy még én fiatal vagyok
ehhez, de azt kell tenni, amit a főnöknő mond.
Én maradnék is, de nem akarom magamat idő
előtt a sirba dönteni. Elég, hogy már kétfő
meghalt, én rámmég egy kicsit korán volna.
Oh csak a jó Isten megsegítene. Gondolhatják,
hogy mennyit sírok. Többet nem írhatok,
mert nagyon remeg a kezem! Már sokan jár-
tak úgy, hogy mikor itt megbetegedtek, akkor
elküldték és otthon meghaltak. Majd aztán
mindent elmesélek. Emlékszem, hogy amikor
zárdába mentem, kérdesték, hogy nem lesznek e
velem ott gorombák? Én azt feleltem, oh,
dehogy. Oh, ha tudtam volna. A főnöknő

olyan durva! Nem szigorú, hanem kegyetlen
és durva. Isten megsegít, hogy megint együtt
leszünk. Segítsenek rajtam!

Peitler Jánosné most már attól tart, hogy
leányának valami baja esett a zárdában. Ezt a
hatóság fogja kinyomozni.

Igazgató változás

az Aradi Első Takarékpénztárban

— Andrányi Károly báró lemondása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az Aradi Első Takarékpénztár igaz-
gatóságától arról értesülünk, hogy
Andrányi Károly báró egy régebbi el-
határozása folytán megváltik a taka-
rékpénztár igazgatásában elfoglalt tag-
sági tisztjétől. Andrányi báró még
január hó elején rendkívül meleg hangu
levélben közölte ezt a szándékát az
intézet igazgatóságával, jelezvén, hogy
a takarékpénztár érdekeit továbbra is
a régi ragaszkodással fogja szíven vi-
selni. A pénzintézet igazgatóságának
eleinte reménye volt arra, hogy An-
drányi Károly bárót elhatározásának
megmásátására lehet bírni, a levélben
felhozott indokok azonban annyira
tiszteltetreméltóak voltak, hogy ezek
után legfeljebb csak a szándék meg-
valósításának elhalasztásáról lehetett
szó. Andrányi bárónak az intézet
igazgatóságához intézett levele így
hangzik:

Arad, I/8. 1912.

Az Aradi Első Takarékpénztár tekintetes
Igazgatóságának

Arad.

Tekintettel ama körülményre, hogy be-
teg vagyok és hogy majdnem teljesen el-
vesztettem hallóképességemet: — már ré-
gebben elhatároztam magamat arra, hogy a
közeletről visszavonulok teljesen, hogy nyu-
galomba megyek.

Ezen komoly elhatározásomnak első cse-
lekménye az, hogy eladom nagyváradi fő
üzletemet, aminek immároni perfektuálása
már csak napok kérdése lehet. Ezenkívül
minden Igazgatósági és más t. állásaimról
végleg lemondok valamennyiről.

Szomorú kötelességet teljesítek, amidőn
megköszönöm azt a bizalmat és nagy barát-
ságot, amit csekély személyem iránt több,
mint 10 év óta tanusítottak és kérem ve-
gyék tudomásul Igazgatótagságomról lemon-
dásomat.

Ezen elhatározásom rég megérett dolog
és ennek kivitelével a bilánzig várni óhaj-
tottam és most kérem, hogy a közgyűlés
alkalmával vacáns helyemet mással töltsék
be, mert én újból megválasztásom esetére is
szilárdan ragaszkodni fogok megdönthetlen
elhatározásomhoz.

Kérem ne gördítsenek akadályt ezen
cselekményem elé és tegyék nekem lehetővé
azt, hogy megválasom esetén is és ha többé
akár szerepet ott nem is viselnék, hogy a
Takarékpénztárnak a jövőben is állandó hiva
és mindig jó barátja maradhassak.

Kiváló tisztelettel —

Andrányi Károly s. k.

Az Aradi Első Takarékpénztár
igazgatósága meleg hangu levélben
bucsuozott el Andrányi Károly báró-
tól, kinek lemondását az április havi
választmányi ülésnek is be fogják je-
lenteni.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színházi műsor:

Szerda: Iglói diákok, operett. Csikváry Margit vendégfellépte. C) bérlet.

Csütörtök: Rang és mód, színmű. Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója vendégfellépte. A) bérlet.

Péntek: Bánk-bán, dráma. Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója vendégfellépte. B) bérlet.

Szombat: Svihakok, operett. Új betanulással. C) bérlet.

* Komjáthy János vendégszereplése. A kassai színház igazgatója, Komjáthy János két estén vendégszerepel az aradi színházban. Csütörtökön a Rang és módban lép fel, míg pénteken a Bánk-bán címszerepét játssza el.

* Az Iglói diákok vendéggel. Farkas Imre kedves kis daljátéka, az Iglói diákok nemcsak első jubileumát üli a közönség érdeklődése mindaddig egy csöppet sem lankadt. Most is megtölti a színházat, ha az Iglói diákok színre kerül a sok szeretettel érdeklődéssel nézi a Petki Pali és Tircsák Évi szomorúan szép, bájos, naiv szerelmi históriáját. Szerdén ismét elkélma lesz a bájos daljátékban gyönyörködnie a közönségnek, de a szerdai előadásnak még egy külön érdekessége is lesz: Évi szerepét egy bájos, talentumos fiatal művész, Csikváry Margit akadémiát végzett színésznő fogja játszani. A kedves kis művésznő, akinek egyéniségére szinte rászabták Tircsák Évi érzelmes, poétikus szerepét a ki már a próbákon is általános feltűnést keltett szép, iskolázott hangjával, finom kifejező játékával, minden valószínűség szerint nagy sikert fog aratni. Csikváry Margit partnere, Petki Pali ezúttal is Beregi dr. lesz, míg a többi főszerepeket a szerdai előadásban is Huszár, Győző, Polgár, Várnay, Ladiszlav, Vass játsszák.

* Március 15. az aradi színházban. Március 15-én, pénteken este díszelőadás lesz az aradi színházban, amelynek teljes műsora a következő: 1. Ünnepi nyitány, játssza a színházi zenekar. 2. Alkalmi költemény, írta Ábrányi Emil, szavalja Novák Irén. 3. Bánk-bán, dráma, Komjáthy János vendégfelléptével.

* Izgalmas amerikai drámák teszik szenzációsá az Apolló szerdai műsorát. Az amerikai filmgyár legszebb s legtekélyesebb alkotásiban gyönyörködhetik a közönség. A szerdai műsor a humoros képekben s a természetutáni felvételekben is gazdag.

* Az aradi zene konzervatórium hangversenyét folyó hó 25-én tartja meg. Jegyek előre válthatók a Klein-féle könyvkereskedésben.

* Provánszi vándor bájos ének betéje, a házasság be szép — már kapható Juhász és Társaság. Ár 2 korona.

* Zola, Pascal orvos az Athenaeum könyvtár legújabb kötete már kapható Juhász és Társaság Andrassy-tér 16.

* A jogász közönség szíves figyelmébe! Kerpel Izsó helybeli könyvkereskedő tulajdonosa rak-tára folytán jogi műveinek csaknem egész készletét nyolcad és tized árban árusítja.

* A nihilisták. (Az Uránia nagy látványossága.) Arcubasew hatalmas orosz drámája, az Uránia új szenzációja most a bessené tárgya. A darab meséjét ismeri a közönség egyrészt a lapokból, másrészt az Uránia külön lenyomataiból. Itt csak egyes részleteire akarunk rámutatni, melyek ezt a képet szenzációssá teszik. Zachochin gróf, hogy a rablóbanda halálos bosszuját elkertülje, szonjával megsejti a körözött egyének névsorát. A rendőrség mindent elkövet, hogy a veszedelmes szökevényeket kézrekerítse. Halálos automobil hajszá szamentani vagyunk. Az autók őrült iramban robognak. Sorompókat döntenek le és akadályokat sem kerülnek el, csak hogy előnyt nyerhessenek. Hiába, az üldözők mindinkább közelednek, nincs menekvés, ekkor a szökevények autója szakadék elő kerül. Inkább az önkéntes halált választják. Rémtületes látvány. Irtózatos katasztrófa, az autó porzójává fűződik, a szerencsétlenek eléltel-

nedett holtteste ott hever az autó füstölő romjai alatt. Óriási hatása van ennek a képnek, melyet az Uránia még szerdán és csütörtökön mutat be.

175

Halálra ítélték

a pozsonyi trafikosnók gyilkosát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Pozsony, március 12.

Ma volt a pozsonyi rablógyilkosság tárgyalásának utolsó napja. Petőcz Gábor kuriai bíró, elnök félizkor nyitotta meg az ülést. Azt kérdezte a vádlottaktól, kívánnak-e szólni.

Benes József erre így szólt: Nincs előadni valóm. Beismertem mindent, amit tettem és semmit el nem hallgattam.

Rapcsányi Ignác nem kívánt szólni. Kilián Jánosnak jelentéktelen megjegyzése volt. Az elnök ezután a bünvádi porrendtartás értelmében kiiktatta az esküdteket. Félizenegy órakor az esküdtszék visszavonult tanácskozássra.

Az esküdtszék felegy órakor jelent meg a törvényszéki tárgyalóteremben. Az esküdtek vezetője fölolvasta a következő verdiktet:

Benes József elsőrendű vádlottat az esküdtszék bűnösnek mondta ki: 1. gyilkosságban; 2. gyilkosságban való részességben; 3. rablás büntetésében; 4. kétféle gyilkosság elkövetésére való szövetkezés büntetésében; 5. lopás büntetésében; 6. lopás vétségében.

Rapcsányi Ignác másodrendű vádlottat a gyilkosságban való bűnrészességben, kétféle gyilkosság elkövetésére való szövetkezés büntetésében és orgazdaság vétségében mondta ki bűnösnek. Rapcsányira nézve, aki csak tizenhét éves, azt a kérdést is az esküdtek előterjesztették, elég értelmi és erkölcsi fejlettséggel bír-e ahhoz, hogy büntetőjogilag felelősségre vonható legyen? A kérdésre az esküdtek igen-nel feleltek.

Kilián János harmadrendű vádlottat fölmentették a rablás vádjáról, ellenben bűnösnek mondták ki egy rendbeli gyilkosság elkövetésére való szövetkezés büntetésében, orgazdaság vétségében és lopás büntetésében.

A verdikt kihirdetése után az ügyész szólt föl és indítványozta, hogy a törvényszék ítélje halálra Benes Józsefet. Ezután a védők szólaltak föl s az enyhítő szakaszok alkalmazását kérték.

Az esküdtek verdiktje után az elnök a tárgyalást négy órakor felfüggesztette és a bíróság ítélőhatalma vonult vissza. Este fél nyolckor nyitotta meg Petőcz Gábor kuriai bíró törvényszéki elnök a tárgyalást, bevezették a vádlottakat és a bíróság kihirdette az ítéletet.

A királyi törvényszék az esküdtek verdiktje alapján Benes József elsőrendű vádlottat halálra ítélte, Rapcsányi Ignác másodrendű vádlottat négy évi fegyházra, Kilián János harmadrendű vádlottat pedig három évi börtönrre ítélte. A két utóbbi büntetésébe három havi, illetőleg két heti vizsgálati fogságot beszámított. A bűnjeleket részben elkövetők, részben visszaadók az illetőknek. Az ítélet indokolásában a törvényszék kimondotta, hogy Benesre nézve semmiféle enyhítő körülményt nem talált, ellenkezőleg a tárgyalás minden mozzanata súlyosbító körülményeket hozott fel, úgy, hogy Benessel szemben az enyhítő körülményeket alkalmazni nem lehetett.

Benes az ítélet kihirdetése után arra kérte a törvényszéket, hogy járjon ki kegyelmet számára a királytól. Rapcsányi védője semmiségi panaszt jelentett be. Az ítélet kihirdetése után a törvényszék kegyelmi tanácsa alakult át. Egész délután a törvényszéket nagy néptömeg vette körül, amely az ítéletet megnyugvással vette tudomásul.

Az aradi villanygyár vezérigazgatójának távozása.

(Fényes Dezső Kispest—szentlőrinci vasú élén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Arad egyik legnagyobb ipartelepének vezetője, az aradi villamosági részvénytársaság vezérigazgatója, Fényes Dezső megváltik állását és november hó elsejével elköltözik Aradról, hogy Budapesten telepedjék meg és a Kispest-szentlőrinci helyi érdekű vasú vezérigazgatói állását foglalja el. A múlt év folyamán Budapesten vált perfktté és a jelentős változás, amely Aradon is a legazölésőbb körökben fog érdeklődést keltetni, mert a távozó vezérigazgató itt elfoglalt pozícióján fogva úgy fizetileg, mint társadalmilag is elsőkelő szereppel bírt igen sok éven át.

Az aradi villamosági részvénytársaság legutóbb tartott közgyűlésén beválasztotta Fényes Dezsőt az igazgatóságba és a beavatottak előtt már akkor nem volt titok, hogy ez azért történt, mert Fényes a hosszú évek óta tervezett távoztát immár elhatározta. A közgyűlés után Budapestre utazott és ott úgy a Hitelbank vezetőségével, mint a villamosági trószat vezérigazgatójával, Tolnay Kornéllal arra a megállapodásra jutott, hogy átvesszi az említett vasut vezetését. Az aradi ipartelep vezetésére eddig két név jött kombinációba: az egyik Richter Károly, a trószat miskolci telepének igazgató-főmérnöke, a másik Hess Alajos, a nagyikindai telep igazgatója, aki néhány évvel ezelőtt az aradi villamosgyárban mint mérnök volt alkalmazásban és így az aradi viszonyokat jól ismeri.

Fényes Dezső tizennégy esztendeje vezet az aradi villanygyárat és hogy az ő működése alatt mivé fejlődött az ipartelep, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a részvénytársaság a legutóbbi üzleti évet 190.000 korona tisztá nyereséggel zárta le. Mikor mástól évtizeddel ezelőtt a budapesti Ganz-gyár részvénytársaság az aradi gyárat létesítette, Fényes Dezső tanácsaival élt és az aradi főreáliskola akkori tanára igen sokban járult hozzá, hogy Ganzék a kezdet nehézségein szerencsésen estek túl. Mikor a Hitelbank megvette a telepet, azonnal igazgatójává tette Fényest, akinek legelső sikere a várossal kötött közvilágítási szerződésben jelentkezett. Nehéz küzdelem volt az igazgatónak a villamos áram népszerűsítése körül, mert a tíz filléres egységár nem igen volt alkalmas arra, hogy a villamosvilágítást elterjedté tegye, de vas energiával és elveihz való szigorú ragaszkodással sikerült a nehézségeket leküzdenie és ma már igen kiterjedt üzletkört és jelentős alkotásokat mondhat magának a részvénytársaság. Az ő közreműködésével kötötte meg a trószat a szerződést a hegyljai motoros-vasúttal a villamosításra, továbbá Battonya villamosvilágítására és a motoros villamos vasut megnyitása után csakhamar az aradi hegyljai mentén fekvő községek is villamos energiával világítják utcáikat és tereiket.

Éveken át tagja volt Fényes a város törvényhatósági bizottságának; igen jelentős szerepet játszott a társadalomban is, ahol szereték és becsülték a rendkívül nagy tudásu, nagy műveltségű férfit. Meleg érdeklődést tanusított mindig a művészetek iránt és lakását gyönyörű könyvtárral kívül igen értékes eredeti festmények díszítik. Aradról való távoztát az érlelte előkülönösen, hogy fia a fővárosban élnek és ő a közelükben akar lenni.

HIREK.

Orosz ballerina

és magyar mánás.

— A kidobott virágcsokor. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 13.

Érdekös és kissé balul sikerült szerelmi kalandról beszélnek most a főváros mánásvilágában. A vidám történetben szerepel egy ballerina és egy gróf. A ballerina természetesen az orosz császári ballet tagja és most Budapesten a Nápoparában vendégszerepel. Pilz kisasszony a neve és mindjárt Astafieva primaballerina után következik. A gróf, magyar gróf, jellezzük őt egyszerűen, a múlt század lovagtörténeteinek szokásaként, nevének kezdőbetűjével: C. gróf.

C. grófnak megtetszett a ragyogó Pilz. A gróf elment a Rákóczi uti Excelsior szálló éttermébe, miután értesült róla, hogy a ballet itt lakik és itt étkezik. A gróf aztán elküldött egy pincért a szomszédos virágkereskedésbe és csokrot rendelt. A csokor megérkezett. A gróf egy levélkét fűzött melléje, nyilvánvalóan hódolatát fejezte ki a művésznek előtt. A pincér átvette a borítékot, meg a csokrot és miután a ballerina már felment a szobájába, vitte utána a virágot. Kopogtatott. Az ajtó kinyílt és e pillanatban kialakult a következő koreografikus kép. A pincér átakarta nyújtani a csokrot és azután a levelet. A ballerina előre ugrott, megkapta a pincért és azzal a könnyedséggel, azzal az utánozhatatlan lendülettel, amelyet töle idáig csak a színpadon láttak, kilódította a pincért.

— Ha valaki virágot akar küldeni, küldje a színházhoz! — mondta haragosan.

A virágok és a pincér végiggurultak a folyosón és a szerelmi ügy ezzel a lovagiaság szabályai szerint véget ért. A daliás gróf nem kért többet és közelebbit az erélyes ballerina lamaretségből.

— A király Gödöllőn. Bécsből jelentik: A Zeitt értesítése szerint a király valószínűleg március 26-án Budapestre utasik és Gödöllőn fog tartózkodni. A király a húsvéti ünnepeket az eddigi dispoziciók szerint valószínűleg Gödöllőn tölti és húsvétra Mária Valéria is Gödöllőre érkezik.

— Az olasz és német uralkodók találkozása. Berlinből jelentik: Vilmos német császár és Viktor Emánuel olasz király találkozása Velenőben, a legújabb hírek szerint, családi jellegű lesz, ami azonban semmivel sem csökkenti a találkozás politikai jelentőségét. Viktor Emánuel a találkozáshoz sem miniszterelnöke, sem pedig miniszterei nem fogják elkísérni.

— Miniszterek pihenője. Budapestről jelentik: Zichy János kultuszminiszter nagylángi birtokára, Hazai Samu Abbáziába, Serényi Béla pedig putnoki birtokára utazott és valószínűleg a miniszterelnök is felkeresi vidéki otthonát.

— Gróf Eszterházy külügyminiszteri osztályfőnök utóda. Bécsi tudósítók értesülése szerint a gróf Eszterházy Pál lemondása folytán megüresedett külügyminiszteri II. osztályfőnöki állást a legközelebbi jövőben be fogják tölteni. Eszterházy utóda hivégyi gróf Nemes Albert, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter lesz, aki szintén osztályfőnöki ranggal bír a os. és kir. külügyek minisztériumában. Gróf Nemes Albert ezidő szerint az osztályfőnökök között a kilencedik helyen áll.

— Hárvétel. Funkelstein József aradi kereskedő megvette ösvegy Löwingernétől az Erzsébet-körút 32. számú házat nyolcvanezer koronáért.

— Köröznek egy osztrák minisztert. Bécsi tudósítók jelentik: A Wiener Zeitung, az osztrák hivatalos lap Gasmann Albert dr. volt miniszter körözését közli, amely szól a következőképpen: Gasmann Albert dr. szolgálaton kívüli miniszter ö exellenciája ellen, aki ismeretlen helyen tartózkodik, az itteni polgári törvényszék előtt Vergáni és társa törvényszékiileg bejegyzett cég 2505 korona kereseti összeg erejéig pert indított. Az első tárgyalás ideje április 6-án állapított meg és felszólították ö nagyméltósága, hogy jelenjék meg, mert elenésében gondnok nevezeték ki részére, Vergáni, aki valamikor Gasmannal együtt egy pártnak volt a vezére, azért perelte be a minisztert, mert ez a múlt évi képviselőválasztások alatt Vergáninak nyomdájában készült „Dr. Gasmann, az igazság világában” című röplapot elkoboztatta és azonkívül becsületsértési pert indított ellene, melyet később azonban megszüntetett. Minthogy ezáltal az elkobzásnak jogi alapja megszűnt, Vergáni kártérítés miatt pert indított. Gasmann dr. már hónapok óta távol van Bécsből és valahol Afrikában tartózkodik.

— A szerelmes porosz herceg. Párisból jelentik: A Le Journal jelentése szerint Adalbert porosz herceg külföldi utazása a fiatal hercegnek szerelmi viszonya miatt történt. Adalbert herceg ugyanis beleszeretett egy vidéki levélhordó leányába, Friedens Paulába, aki különben egy kisebb berlini színház tagja. Vilmos császár nemrég megütözve értesült erről a szerelmi viszonyról és a herceget külföldi utazásra küldte, hogy szerelmét elfelejtse.

— Gyászemlékünnepe. Az izraelita hitközség előjárósága ezennel közadomásra hozza, hogy istenben boldogult Hirschmann József, az aradi hitközségnek egy negyed százada óta volt érdeműs elnöke, emlékének tiszteletére március 13-án, szerdán délután fél hat órakor mint elhalálózása évforduló napján, a zsinagógában gyászemlékünnepelet tart.

— Tömeges methyl-alkohol mérgezés. Berlinből jelentik: Nagy riadalmat okozott a városban, hogy a rendőrség újabb methyl-alkohol mérgezést állapított meg. Dahle vendéglősnak York-utcai vendéglőjében fordultak most elő methyl alkohol mérgezések és a megmérgezett vendégek közül többen súlyosan megbetegedtek és néhányan már meg is haltak. Charlottenburgban Scharmach droguista könyveiből kitént, hogy Dahlenak ö szállította a methyl-alkoholt és az is kiderült, hogy a vendégek közül többen hirtelen elhaltak. Több áldozatnak az özvegye most ezen az alapon kártérítési pert akar indítani a vendéglős ellen, aki ellen különben az államügyesság megindította az eljárást. A methyl-alkohol mérgezés áldozatainak száma ezzel 200-ra szaporodott.

— Elmebajos adópénztáros. Szegedről jelentik: Adamovits Ele városi adópénztárosát súlyos elmebaja miatt a gyulai elmeegógyintzetbe szállították. A szerencsétlen ember beleőrült a város millióinak olvasásába és állandóan több adót szeretett volna feltüntetni, mint amennyi befolyt.

— Akit Ball Mihálynak néztek. Miskolcra jelentik: A város főutcáján ma egy Ball Mihályhoz feltűnően hasonló sötét ember jelent meg és nyugodtan sétált. Egyre több ember vette körül az idegent és néhány peró múlva már egész tömeg volt körülötte és a gyanútlanul sétáló embert szitokkal, szidalmakkal illették és ilyenfajta kiáltások röpködtek a levegőben:

— Gazember! Nem szégyenli magát!

Mikor már a helyzet nagyon fenyegetővé vált, egy rendőr szetett a szorongatott ember védelmére és igazolás után kitűnt, hogy abanyszentői földbírtokos az illető és a hivatására jött Miskolcra.

— Diákok sztrájkja Zágrábban. Zágrábból jelentik: A középiskolai tanulók tegnap befejezt sztrájkja ma kiújult. Ez alkalommal a sztrájkhoz népi iskolai tanulók is csatlakoztak. Erre az új sztrájkra a vinkovci gimnázium tantestületének a határozata adott alkalmat, amelylyel néhány tanuló, akik határozott tilalom ellenére egy színházi előadásra testületileg zászlóval jelentek meg, kizárt az intézetből. Bár ez a határozat még nem jelentette a végleges döntést a diákok sorsáról, mégis a többi vinkovci intézet tanulóit szolidaritásnak jelentették ki magukat és most az iskolai hatóságot a fegyelmi szabályok enyhítésére akarják kényszeríteni. A délelőti folyamán a sztrájkoló tanulók körülmétek a városban és nemzeti dalokat énekeltek. A kormány újra föl fogja szólítani a szülőket és gyámokat, hogy a visszaélésektől tartsák magukat távol. Ha a figyelmeztetés nem fog használni, akkor a tanítást néhány intézetben meg fogják szüntetni. Az elvesztett időt a nyári szünidőből kell azután pótolni.

— Garázdálkodó katonák. Székesfehérvárról jelentik: Tegnap délután hét részeg katona nagy garázdálkodást vitt véghez az Erzsébetliget nevű városi erdőben, ahol a járó keőket oldalfegyverekkel megtámadták. A megrémült emberek ijedten menekültek a garázdálatkónak elől, akik ekkor egymás ellen fordultak és több kevesebb súlyos sérüléseket ejtettek egymáson. Majd később a katonák ismét a közönség ellen fordultak, az asszonyok, gyermekek közt nagy riadalom támadt és egymást letiporva, menekültek a közelben levő Szentgyörgykórház folyosóira, ahol rövidesen kétszáz ember szorongott. Értesítették a garázdálkodásról a katonaságot, ahonnan három katonát küldtek ki a mikor ezek sem boldogultak a vad emberekkel, két szakaszvezető vezetésével nagyobb készlettel vonult ki a megfélemték a katonákat. Valamennyit letartóztatták. A csatlakozásnak több komoly sebesültje van.

— Ukirathamisító volt apród. Temesvárról jelentik: A bűn lejtőjére került egy fiatalember, akinek szépen indult katonai karrierje a börtönben végződött. A szerencsétlen megtévelyedett a temesvári ügyészség fogházában várja további sorsát. Domsa Arthur huszonhárom éves szabadságolt hadapród volt 1908. évben, amikor a bűn lejtőjére került és Temesvárott szolgált és az intelligens megjelenésű kadétot sokan ismerték. A cifra nyomorúság sivar pénztelensége megtáborította a fiatal embert és 1908. december hó hatodikán hamisító lett belőle. A 7. sz. tábori tiszegőrezerredben szolgált akkor Paul Gyula tiszegőnkéntes, akinek a címére aznap postautalványon 39 korona 80 fillér érkezett. Domsa Arthur kapta kézhez az utalványt egy Reck Sándor nevű közlegény által és az önmagáról megfélemedezett hadapród az önkéntes nevét reáhamisította az utalványra. A pénzt a közlegénnyel elmulatták. Domsa a hamisítás után Romániába szökött, de elfogták és ötvenkét napig volt elzárva a pizsokról, bűrről híres román fogságban. Teljesen megtörve, lerongyolódva hozták két nap előtt Temesvárra és a hó tizenötödikén vonja felelősségre a büntető törvényszék a zűllés útjára került fiatal embert.

— Pályázat apólonői tanfolyamra. A Gondviselés apólonőket képző kórház egyesület Hercei tanár vezetésével most egy apólonői tanfolyamot hirdet. Akik hajlandóságot éreznek a nemes emberbaráti pályára, kérvényüket nyújtják be Gellér Elemér főorvosnál Gondviselés kórház Budapest VII. Ilka-utca 51. Pályáshatnak 18 és 35 év közötti életkorú a legalább négy polgári iskolát végzett nők. A tanfolyam két éves. Az apólonői tanfolyamon kényelmes lakást, teljes ellátást kapnak a növendékek és csupán arra vannak kötelezve, hogy a tanfolyam elvégzése után legalább három évig az egyesület kebelében apólonők maradnak. Bővebb felvilágosítást nyújt Gellér Elemér főor-

vos, vagy Fialka Gusztáv dr. igazgató a Gendviselés kórházban Budapesten.

— Rémes gyermekgyilkosság. Marburgból táviratozzák: Witscheni községben egy Grabizer Krisztina nevű 23 éves leányasszony hat éves fiacskáját el akarta tenni láb alól és ezért előbb egy nyakravalóval fojtogatta, majd pedig a még élő gyermeket egy szemétrakába ásta el, ahol a kis szerencsétlen megfulladt. Amikor a gyermeket fellelték, már halott volt. Az anyát a csendőrök megvasalva bezáratolták a marburgi kerületi bíróság fogházába.

— Új magyar repülőgép. Budapestről jelentik: Nemes napja volt ma a rákosi repülőtéren. Egy tizenöt éves műszaki hallgató: Lazarus Antal repülőgépet konstruált, amelynél Minár Gyula mechanikus felállt. A gép 25–30 méter magasságban végzett repüléseket és szép félkörben szállt le. A fiatal technikus gépének nagy jövőt jósolnak.

— Gyermekelőadások az Apolló színházban. A szülők körében az az óhaj merült fel, hogy az Apolló színház, amely közönségének minden kívánságát készséggel teljesíti, nyújtson alkalmat arra, hogy a kisebb gyermekek is magismerhessék a kinematográfia kulturaterjesztő és szórakoztató tulajdonságait. Amikor hetekkel ezelőtt az Apolló megpróbálkozott először ennek a közönségnek megfelelni a gyermekelőadásokat rendezett, a közönség randkívül nagy érdeklődést tanúsított a színház eme újításairánt. A gyermekelőadások még jobban fokozták a szülők és a gyermekek érdeklődését és elismerését s épen ez az öröndetes momentum indította arra az Apolló színház igazgatóját, hogy a gyermekelőadásokat állandósítsa. És pedig minden esütörtökön délután négy órakor lesznek ezek az előadások gyermekeknek való pompás műsorral. E hét esütörtökjén, tekintettel a már nagy számban történt előjegyzésekre, az Apolló két előadást tart a gyermekek számára. Holnapról kezdve a részletes műsort a plakátok jelzik. 177

— Hogyan övünk lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyukszem bűtyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatomiai” cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— Értesítés. Uri hölgyközönséget és nagyrabecsült magrendelőimet értesítem, hogy a legdivatosabb angol és francia szövetujdonságaim nagy választékban megérkeztek. Szíves látogatást kér Nemeth János női ruha divat terme Arad, Deák Ferenc utca 30. szám I. emelet.

— Szamosy Elsa nyilatkozata. Kedves Doktor ur! A „Havasi Gyopár Crém”-jét már réggen használok! E kitűnő toalette krém a legelsőrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatásosabb! Szamosy Elsa a m. kir. opera művésznője. 5098

— Csak Mauthner féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek meg akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Előre és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári szama számos képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrássy-tér 16. sz.

— Egy Karpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle fejfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Karpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Revue Parisienne. Nagy tavaszi divatalbum 2 kor, Saison Parisienne tavaszi divatalbum 1 kor. 50 fillér. Kapható Aradon Ingusz J. és Fia cégnél Weitzer János-utca.

— Üzleti könyvek, u. m. straszak, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodai cikkek, mindenféle papíráruk nagy készlete. Az összes könyv és hangjegyvadások raktáron. Nagyválasztékú könyv és nemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműkölcsönző intézet. Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 885. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

TARKASÁGOK.

(Zenészek játéka) Nemrégiben Csányi Mátyás, az aradi színház volt karmestere, Aradon járt. Természetesen felkereste a törzsasztalt és még természetesebben a Péter abbén kívül a zene volt a főtéma, amelyről beszélt. Zene másfél órán keresztül: kávé előtt, kávé után, kávézás közben. Unalmasan sok zene és hogy a dolog még kellemetlenebb legyen, az asztaltársaság egyik tagja, aki máskor egész szinpatikusan hallgatott, szintén jogot vett magának a beszédhez. Csak azért, mert ő is ért valamit a zenéhez. És repültek a levegőben a kontrapunktok, a szinkópók és más becsületesértések. Az aradi fiatalember végre arra merészkedett, hogy mint valami fontos dolgot, kijelentette:

— Én Bachot játszom a legszívesebben!

Az asztaltársaság többi tagjai, akik ugyan „szintén zenészek”, de a zenéhez egyáltalán nem értenek semmit, eddig a pontig nagyszerűen hallgattak. Erre a kijelentésre azonban felvidult a komikus arca és örömmel szólt közbe:

— Ó, ebben a tekintetben megegyezik az izlésünk! Én is szeretek bakkozni!

(Öszinte vélemény.) Most, a Rablólovag premierje után természetesen a színész törzsasztalnak ez a főtéma. Aprólékosan letárgyaltak már minden műanszot, végre az ugratásra került a sor. A ugratásokhoz a legjobb alany Vas. Az ambiciós fiatal színész mindent komolyan vesz és igen gyakran a legképtelenebb dolgokat beszél be neki.

Az egyik aradi lap kritikusaknak nem volt valami kiűnő véleménye Vas alakításairól. Erről a kritikáról vitáztak és egyik újságíró védelmébe vette Vast. Dicsérte az alakítását és azt hangoztatta, hogy a kritikusaknak nincs igaza. A kis Vas pláruva hallgatta a dicsőreteket és el akarta magától utasítani:

— Ugyan kérlek hadi! Tudod, hogy gyűlölöm a hisztikédeket! Inkább mondd el az őszinte véleményed!

Az újságíró borzasztó komolyan felelt:

— No, nisz akkor gyűlölnél engem igazán!

TORVÉNYKEZÉS.

§ Az elítelt szerzetes szökése. Varsóból jelentik: Mazoch Damaz szökéséről a legellentétebb hírek keringenek. A börtön igazgatója minden fölvilágosítást megtagadott. Az egyik hír ezarint egész szövetségéről van szó, amely a börtönőröket nagy összeggel megvesztegette. Egy másik hír szerint alakult ugyan bűnszövetkezet Mazochék kiszabadítására, de idejében fő fedezték és a szökést meghíusították. A bűnös börtönőröket letartóztatják és helyükbe más börtönőröket rendeltek ki.

SPORT.

+ Az AAK elnökválasztása. Az Aradi Atlétikai Klub március 17-én, vasárnap délelőtt háromnegyed 12 órakor a Fehér Kereszt szálló kistermében rendkívüli közgyűlést tart, melyen a legutóbbi közgyűlésen be nem töltött ügyvezető elnöki és egyik alelnöki tisztségét tölti be a klub. A klub ügyvezető elnöke, értesülésünk szerint, újból Szakolczay Lajos kir. ügyész lesz, alelnöke pedig Jegessy Károly dr. városi tb. főügyész.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

187

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hatékonyabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és tökéletesen tisztított petrolium kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

névén szerepel. Egy üveg ára 2 korona. Kapható Aradon

Hánu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits drogulstár, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

VÁROS ÉS MEGYE.

Kögyűlés előtt. Eltekintve attól, hogy a holnapi közgyűlésen választás lesz, ami mindig izgató téma, csendes és egyhangú tanácskozási gyűlnek össze a törvényhatósági bizottság tagjai. A tanács ma Urbán Iván főispán elnöklésével tartott ülésében foglalt állást a holnapi gyűlés napirendjén szereplő kérdésekben és minthogy alig van olyan tárgy kitűzve, mely az újság ingerével hatna, és a tanácsülés is egyhangú és szűke volt. Az országosvárosiaknak azt a megismételt kérését, hogy részükre rendőrkapitányságot állítson fel a város, elutasításra javasolja a tanács, mert a rendőrlegénység számára úgy is szaporítani fogják, akkor jut majd nekik is elég őrszem. — A kulturpalota építésénél a már megszavazott 46 ezer koronán kívül újabb 71 ezer korona tulkiadást kell megszavazni. Ebben a központi fűtésnél szükséges többszükséglet is belefoglaltatik. A fűtésről különben új árlejtés kiírásával akar a tanács gondoskodni, mert a Benoid-gyárral kötött szerződést fel fogja bontani. — A törvényhatósági bizottsági tagok számának szaporítását kérők beadványát elutasításra ajánlja a tanács, mert véleménye szerint a szaporítást elrendelő törvényt később alkotott törvény hatályon kívül helyezte. — Csukor László részére fetelepül vagy az Élővízesaterna mellett, vagy a vásártéren jelölt meg helyet a tanács.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi március hó 13-án délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 28. Az arad gáji gör. kel. szerb hitközségének segély iránti kérvénye. 29. A vall. és közoktatásügyi miniszter ur rendelete a hat állami elemi iskola tárgyában kelt szerződésre vonatkozólag. 30. A vall. és közoktatásügyi miniszter rendelete az állami felsőbb leányiskola építési tárgyában. 31. A tanács jelentése a kulturpalotánál az eddig teljesített és ezután felmerülő munkákra vonatkozó összegekről.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZI ÉRTÉKES.

A Pénzüntézetek Szövetségének közgyűlése.

— Mándy Lajos a Központi Hitelbankról. —
Távirati tudósítás.

Budapest, március 12.

A Magyar Pénzüntézetek Országos Szövetsége ma délután négy órakor tartotta Mándy Lajos elnöklése alatt rendes közgyűlését. Az elnök megnyitójában rámutatott azokra a nyugtalanító körülményekre, amelyek hiteléletünket szorongatják s biztositja, hogy a vidéki pénzüntézetek konszolidált állapota fontos szerepet játszik a hitelügyek lebonyolításánál és arra a reményre jogosítja fel, hogy a változó konjunktúrák ellenére is bizalommal nézzünk a jövőbe. Nagy hibának tartja, hogy különböző kérdésekkel szorongatja a vidéki pénzüntézeteket a közvélemény. A vidéki pénzüntézetek ugyanis meg vannak terhelve más gondokkal és csak felelőletesen tudnak ezen kérdésekkel foglalkozni. Majd a központi hitellankról beszélve rámutat arra, hogy az előkészítés és elég erő nélkül jött létre, azt hiszi azonban, hogy ezt a súlyos nehézséget ki fogja haverni és jóindulattal támogatással ki fog abból gázolni. A nagy pénzüntézetek ne zárkozzanak el, hanem igyekezzenek a vidéki pénzüntézetekkel támogatni a Központi Hitelbankot. Az elnöki megnyitótán a közgyűlés újból megválasztotta az igazgatóságot. Választás után Matlakovits Sándor figyelemre méltó felolvasást tartott a pénzüntézetek reformálásának kérdéséről, Öváry Ferenc képviselő pedig a magyar földök hitelügyéről.

— A Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja Részvenytársaság tőkeemelésének esetleges stornirozásából folyólag néhány vidéki lap hamis és alaptalan híreket közölt. A Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja Részvenytársaság vezetősége kijelenti, hogy ezen esetleges stornirozás semmi irányban sem befolyásolja a folyó üzlet menetét.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujrad, március 12.

Két nap óta az időjárás menetében kedvező fordulat állott be, az esős idő helyett tavaszi napokat kaptunk.

A gabonavásár irányzata lanya.

Elkelet a mai piacon:

300 mm. buza	21.20—21.40
100 mm. tengeri	17.00—17.20
— mm. rozs	19.20
— mm. árpa	18.—18.40
— mm. zab	18.20—18.40
— mm. búkköny	24.00—26.00

As árak száz kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 12.

Készár.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kinálat, vételkedv gyenge, 10 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Hatalód.

Déli áru	2 órai áru
Buza 1912. áprillisa	11.67—11.68 11.68—11.69
Buza 1912. májusra	11.62—11.63 11.62—11.63
Buza 1912. októberre	10.85—10.86 10.85—10.86
Ros 1912. áprillisa	10.14—10.15 10.15—10.16

Buza 1912. októberre	8.66—8.67	8.66—8.67
Tengeri 1912. májusra	8.73—8.74	8.73—8.74
Zab 1912. áprillisa	9.94—9.95	9.92—9.93
Zab 1912. októberre	8.30—8.31	8.32—8.33

As árak 50 kilónként számítva.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. március 12.

Buza (szokvány-minőség):

1/5 kilogrammos	10.80—10.85
1/4	10.45—10.90
1/3	10.95—11.00
2/3	11.00—11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

1/5 kilogrammos	10.70—10.75
1/4	9.30—9.35
1/3	9.40—9.50
2/3	9.10—9.15
Tengeri	8.60—8.65

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Március 12 —

Magyar aranyárjárdék 4 1/2 %	109.90
Magyar koronajárdék 4 1/2 %	89.45
Magyar koronajárdék 3 1/2 %	77.80
Magyar 1000 leírta. kötvény 4 1/2 %	90.25
Horvát-északon földterhes. kötvény	22.25
Magyar nyereségnyomjegyek közzé	213.—
Pénzeszab. és eszaki sorjegy közzé	149.—
Osztrák járdék papírban	89.60
Osztrák járdék eszaki	92.40
Osztrák járdék aranyban	114.—
Osztrák koronajárdék 4 1/2 %	89.60
1880. évi osztrák államsorjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrésvény	19.85
Magyar hitelbank-résvény	868.—
Osztrák hitelintézet részvény	654.50
Osztr.-magy.-államsorjegy részvény	744.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.12
Három birodalmi marka	117.85
London vista	241.40
Párizs vista	95.65
10 márkás arany	28.57

Kőbányai sertésplac.

— Márc. 12 —

Március 11. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kigr.) 154—157 fillérig.

Sertéselészett: 1912. évi március hó 8. napján volt készlet 22718 drb. — 1912. március hó 9-én felhajtott 548 drb. — 1912. március 9-én elszállított 186 drb. — 1912. márc. 10. napjára maradt készletben 23710 drb.

A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1912. március hó 13-án

C) bérlet C) bérlet.

Csikváry Margit vendégfelleptével:

Iglói diákok.

Diakélet dalokkal, 4 felvonásban. Írta és zenéjét szerző: Farkas Imre. Karnagy Tüger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Petki János	Ladizlay J.	Holeczy	Huszár K.
Pali, fia	Dr. Beregi S.	Az igazgató	Csáki F.
Tircsák Tódor	Polgár S.	Küedélka Tóni	Vass Jenő.
Evike, leánya	Csikváry M.	Szidor Ákos	Delli Lajos.
Stáaszni	Cseh Ferenc.	Simák Gergely	Várnay L.
Kostrápszky	Kulcsár L.	Odrobina	Győző A.

Kezdete este 1/8 órakor.

UHANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma szerdán, 1912. március 13-én:

1. Készsges szolgálat. Humoros. — 2. Az ábrándos leány. Humoros. — 3. Az első találka. Humoros. — 4. Hamis férj. Humoros. — 5. Orosz detektiv dráma, a Nihilisták. Menekülés a halálba. 2 felvonásban.

Előadások d. n. 1/6 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szerdán, 1912. március 13-án:

Rekord műsor.

1. Hogy néz ki a világ felülről. Szenzációs felvétel. — 2. Sok betörő. Kacagtató. — 3. Az elvezett teherkocsi. Szenzációs amerikai dráma. Sláger kép. — 4. Fricike nőül. Humoros. — 5. Tűz és füst. Szenzációs dráma. — 6. Nauke két tűz között Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatlagosan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártsték 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Műsort ingyen kapn. a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Feleithetlen nőm elhalálózása alkalmából kifejezett részvétért, fogadják ismerőseim és jó barátaim úgy az én, mint fiam nevében is ezuton leghálásabb köszönetemet.

1575

Schmidt János.

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS SZABOTT ÁR.

ANGOL RAGLÁNOK,

SELYEM- ÉS

ETAMINE-KÖPENYEK,

POSZTÓ FELÖLTŐK,

LEÁNYKA-KABÁTOK,

GYERMEK-KABÁTOK,

ANGOL COSTUMEOK,

TROTTEUR-COSTUMEOK,

LEÁNYKA-COSTUMEOK,

DIVATALJAK.

SAJÁT MŰHELY.

TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MINORITA-TEPLOMMAL SZEMBEN.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza

Arad, Jozsef főherceg-ut 3.,
(a Kossuthszoborral szemben.)

Nagy választék!!!

8802

Olcsó árak!!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

LIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb
kivitelben dobo-
zonként 8, 6, 4 és
2 korona helyett
4,2 és 1 koronáért
árusítatnak

amíg a készlet tart
INGUSZ Lás Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca
Telefon 517.

Helybeli
képeslapok

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészártyák
leszállított árban.

— — — — —
Egy 7 és egy 3 szobás modern
lakás kiadó. Bővebbet az
üzletben.

PANKER F. VIKTOR

épület- és műlakatos, takaréktüzhelyraktára
és javító műhelye

Arad, Boros Béni-tér 20. sz.
Telefon 590.

Takaréktüzhely

mintaraktáramat és javítóhelyemet a
nagyközség szíves figyelmébe ajánlom.
Raktárhoz tartok minden kész lakatosárut
u. m. vasablakok, vasrácsok, zászlótartók,
vaságyak, sütők, keményajtók, kémény-
toldók, forgó fejjel, üvegállvány, szellőző
rudak, kályha, kereszt- és hosszú pántok.
Falszár tásra vaskosarak köcsöndij mellett
ka hatók. — Eladó egy rugós kalapács,
e-sterg pad fénomszóra, géptengelyek,
szijkerékek, lendtöke-kek, függőcsap-
ák, yak, luvók és k z; pek, továbbá kávé-
ház vagy vendéglő e öti vasvirágládák
19 d rah, sodronyfozattal csinos, kivitel-
ben eladó.

1511

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és	1 szelvény 17 kor.
mellény) elegendő,	1 szelvény 20 kor.
csak	

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K-ért,
szintegy főleltőszövetet, turistalódent, selyem-
kamgarnt stb. gyári áron küld mint megbiz-
ható és azolú cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár.

Siegel-Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvétel övez, ha
szövetvásárlásait közvetlen Siegel-Imhof
cégnél, a gyári áron rendel meg, igen jelent-
ősen csökken. Szabott legolcsóbb árak. Örök
választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még
a legkisebb rendelésnél is, teljesen ingyen.

6861

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, SZÍNHÁZ-ÉPÜLET

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes

árakat

mindenkinék ritka alkalom kínálkozik
csakis készpénz ellenében beszerezni.

Egyes tárgyak

minden elfogadható árért

adatnak el.

E héten csipke és szalag maradékok!

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

Leányka posztó gallér kapucnival 5 K.
kezdve.

ARADI (Seelinger) M. A. Salac-utca 1. ARAD.

Uri, női és gyermekcipők raktára.

Van szerencsém az igen tisztelt volt rendelőim, vevőim és a n. é.
közönség b. tudomására hozni, hogy cipőüzletemben

a mérték utáni megrendelések készítését megkezdtem.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség velem szemben tanúsított
rég biizalmára hivatkozva kijelenteni, hogy a jövőben még nagyobb
erővel és jól ismert szakképzettségemmel, amelyet az elmúlt öt év
alatt még fokozottabban kifejlesztettem, állok az igen tisztelt rendelőim
és vevőim szolgálatára

**Üzleti elvem a legjobb minőségű anyagból
dolgozni, mérsékelt árak mellett.**

**Készítek amerikai, angol és francia divat-
különlegességeket, ugyszintén fájós lábakra
orthopéd gyógycipőket.**

Becsés partfogásukat kéri tisztelettel:

ARADI (Seelinger) M. A. SALAC-UTCA 1.

TELEFON 902.

JAVÍTÁSOK ELFOGADTATNAK.

651

Gianotti Nándor

uriszabóüzlete Arad, Deák F.-u. 8.

Értesitem igen tisztelt megrendelőimet és a n. é. közönséget, hogy a legfinomabb angol tavaszi és nyári szövetujdonságaim dus választékban megérkeztek. További szíves pártfogást kér

Gianotti Nándor
uriszabó.

1088—1912. kh. sz.

A Kereskedelemügyi m. kir. min. 1911. évi 91912. sz. rendelete a bort, söröt és egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackok mennyiség tartalmának kötelező megjelölése tárgyában.

1. §. Bor, sör vagy egyéb szeszes italt zárt palackokban (detail) kereskedés körében csakis a tartalmazott ital törvényes ürmértékben kifejezett mennyiségének megjelölésével s az ezen megjelölésért felelős személy (3. §) nevét és telephelyét (ilyenek nemléteben lakhelyét) feltüntető jelzéssel (8. §) ellátva szolgáltatható ki közvetlenül a fogyasztó közönségnek. 2. §. Aki a részlet (detail) kereskedésben bort, söröt vagy egyéb szeszes italt zárt palackokban, de az előző szakasz rendelkezésének ellenére a mennyiség megjelölése s a megjelölésért felelős személy nevét s telephelyét (lakhelyét) feltüntető jelzés nélkül ad el közvetlenül fogyasztás céljára, kihágást követ el és az 1893. évi XXXIV. t.-c. 4. §-a szerint büntetendő. 3. §. Valamely zárt palackban tartalmazott bor, sör vagy egyéb szeszes ital feltüntetett mennyiségének helyességeért rendszerint az felelős, aki a palackot a rajta alkalmazott jelzés szerint megtöltötte és az aját lezárásával (ólomzárral beégetett jelű dugaszolással) ellátta. A palack megtöltőjének ez a felelőssége megszűnik, mielőtt az általa alkalmazott ólom vagy pecsétzár felismerhetően felbontott, vagy a beégetett jelű dugaszolás megsértetett. Amennyiben valamely palackon senki mint töltő megnevezve nincsen, ugyancsak akkor is, ha a töltőnek felelőssége a fentiek szerint már megszűnt, nemkülönben abban az esetben is, ha töltőként oly vállalat szerepel, amelynek tényeiért felelősségre vonható személy a magyar szent korona országainak területén kívül lakik a palackban tartalmazott italmennyiség jelzésének helyességeért is az válik felelőssé, aki a bort, söröt vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackot a részlet (detail) kereskedés körében közvetlen fogyasztás céljára eladta. 4. §. Ha valamely bort, söröt vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackban a tényleg tartalmazott italmennyiség kisebb, a palackon feltüntetett mennyiségnél túllépve, az alább 5., illetve 11. §-ban megszabott hiba határokat, akkor a palackokban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességeért az adott esetben a jelen rendelet 3. §-a szerint felelős személy amennyiben eljárása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágás miatt az 1893. évi XXXIV. t.-c. 8. §-a szerint büntetendő. Büntetendő ítélet az 1893. évi XXXIV. t.-c. 5. §-ában foglalt rendelkezéshez képest azonban csak akkor hozható, ha a zárt palackban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességeért az adott esetben a jelen rendelet 3. §-a szerint felelős személy tudta vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudhatta volna, hogy a palackon feltüntetett mennyiség a valóságban tartalmazott mennyiségnél kisebb. 5. §. Ellenben a jelen rendelet 4. §-a, illetve az 1893. évi XXXIV. t.-c. 5. §-a alapján büntetés kiszabásának nincsen helye. 1. ha a zárt palackban eladott bor, sör vagy egyéb szeszes ital tényleges mennyisége és a palackon jelzett mennyiség között az eltérés: sörnél 5%-nál bornál 4%-nál pálinkánál 10%-nál nem nagyobb. Az esetben, ha

valamely zárt palack, mely a tényleg tartalmazott italmennyiségnél nagyobb ürtartalommal bírónak volt megjelölve, oly küldeményből való, amely a nem helyes jelzésű palackkal egy főmértékben, mint összbonyomásban megegyező, de kifogás alá nem eső palackokból áll s amikor az ital utánmérése az adás-vételi ügyletnél létrejötté előtt a dolog természete szerint kizártnak tekintendő. 6. §. Aki másnak nevével, cégével vállalati ismertető jelével vagy védjeggyel a tartály sérelem nélkül el nem távolítható módon ellátott palackokban mást mint az illető palackban megjelölt cég (termelő gyáros, vállalat) eredeti dugaszolásában (lezárásában) levő terméket (gyártmányát) árusítja amennyiben cselekménye nem esik súlyosabb beszámítás alá, kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig azon esetben, ha utolsó büntetésének kiállása óta még két év nem telt el kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. 7. §. A jelen rendelet 4. és 6. §-ában meghatározott kihágásokért eljárásnak csak a sértett fél indítványára van helye. 8. §. A zárt palackokban tartalmazott bor, sör vagy egyéb szeszes ital mennyiségének megjelölése, valamint az ezen megjelölésért a fenti 8. §-a szerint felelős személy nevének és telephelyének, lakhelyének feltüntetése akár az üveg anyagában kidomborodó, bemélyített, beköszörült vagy beedzett betűkkel, akár pedig az üvegpalackon alkalmazott címkével történhetik. Ha a mennyiség megjelölése és az e megjelölésért felelős személy nevének és telephelyének (lakhelyének) feltüntetése címkék alkalmazása útján történik, úgy erre a célra a jelen rendelet 11. §-ában meghatározott átmeneti idő leteltével (11. §) csakis oly egységes címkék használhatók, amelyek a jelen rendelet értelmében feltüntetendő valamennyi adatot tartalmaznak. Azon időponttól fogva, amelyben az egységes címkék használata kötelezővé válik a nem egységes címkékkel ellátott szeszes italt tartalmazó palackok az előírt mennyiség jelzést nélkülözőknek lesznek tekintendők. 9. §. A zárt palackokban árusított pezsgőborokra és édesített pálinka félékre (likőrökre) ide nem értve a rum féléket a 3. §-a szerint felelős személy és a palackban tartalmazott italmennyiség megjelölése nem kötelező; amennyiben azonban ezeknél az italoknál is akár a 3. §-a szerint felelős személy akár a tartalmazott mennyiség meg nem felelné, úgy ezeknek az adatoknak valósággal meg kell egyezniük. 10. §. Jelen rendelet 1913. évi január hó 1-én lép életbe. 11. §. A rendelet hatályba lépését követő első két éven belül a bort, söröt vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackokban tényleg tartalmazott italmennyiség és a palackban feltüntetett mennyiség közötti eltérés a jelen rendelet 5-ik §-ában meghatározott hibahatárt még 20%-kal haladhatja meg s ugyanakkor ezen átmeneti idő alatt a palackban tartalmazott szeszes ital mennyiség megjelölés a megjelölésért felelős személy nevét és telephelyét feltüntető címkék mellett utólag alkalmazott külön címkék útján is történhetik. Budapest, 1911. évi december hó 23-án. Lers s. k.

Ezen miniszteri rendeletet tudomás és alkalmazkodás végett az összes italmérőkkel közlöm.

Arad, 1912. évi január hó 22-én.

Sarlot Domokos s. k.,
főkapitány.

Tisztelettel van szerencsénk értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy összes tavaszi újdonságaink mind raktárba érkeztek, különösen kiemelendő gyönyörű francia, angol és hazai gyártmányu kelméink blous és ruha selymeink, markisette — Delainek — gyönyörű mintákban. Mintákat kívánatra ezekből szívesen küldünk.

Rosenblüh H. és Társa
divatáruház. Szabadság-tér.

Alkalmi vételök és eladások ékszertárgyakban

Arad és környékén, Arad legnagyobb
érem- és ékszertárára

Deutsch Izidor

érem- és ékszertárára
Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zélogécódulák

Arad és környékén, gyémánt és bronz
tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcserélésnek
TELÉFON 438. TELÉFON 438.

4866—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Az aradi homokmész-kő téglagyár Bernáth József és társai aradi cég Óvár-tér 3a. szám alatti telken egy új gőzkazán, egy száritó kazán valamint egy új téglapress az ezekre szolgáló épületek felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t-c. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi március hó 21-én d. e. 8 órája kitűzték, a melyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi március hó 21-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehetőek.

Arad, 1912. évi március hó 7-én.
1554 Sarlot, főkapitány.

Első emeleti lakás

az

Andrássy-téren banknak, vagy más intézetnek kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű
dus gyökérzetű bor- és
csemegefajta

szőlő- oltványok

5700

slima, valamint gyökeres *riparia portalis* szőlővesszőket ajánl elsőrendű minőségben

Hámory-gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.
Bővebb felvilágosítással szolgál:
Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.
TELEFON 229. sz.

130 saját fiókraktár
a bel- és külföldön

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

Turul cipőgyár r. t.

Jemesvár

A monarchia legnagyobb cipőgyára
Fiókraktár: Arad,
Andrássy-tér Minorita-palota

1359

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

mótor

Cim a kiadóhivatalban.

FIGYELEM !! **FONTOS !!**

Asztalos, építető és építész urak figyelmébe
ajánlom újonnan alapított 1431

épület és portál üvegezési vállalatomat.

Vállalatom minden e szakba vágó, a legkisebb javítástól, a legnagyobb építkezési munkáig való szakszerű pontos és rendkívül olcsó árak mellett eszközölését ajánlja:

Tessék ajánlatot kérni. Munkágyben való meghívásra személyes tiszteletemet teszem. Különös nagy súlyt fektetek vidéki munkák pontos eszközölésére. Kitűnő referenciák. Nagy raktár bel- és külföldi mindenféle táblaüveg, tükör és képkeretekben.

Egyedül üvegező asztalosok és üvegeseknek legjobb és legolcsóbb táblaüveg beszerzési forrása. Váson és nád ablak-rolettákat nagyon olcsón szállítok.

FRIED FERENC, ARAD.
Gr. Apponyi Albert- (Boczkó)- ut 15., 16-ik szám.
Steiner József műépítész ur új házában.

Sürgősním:
Fried. üveges Arad.

Mesés szép lesz az a hölgy
aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet**
használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eltüntet mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

841
Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgy por 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál thea**
á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

gógyszertárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona
és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb
ártalmatlan szépitőszér.

4671

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszertárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

A CSALÁDFŐ ÉRDEKE

ha igazán olcsón akar bevásárolni, úgy keresse fel
Czitter Dezső versenyáruházát Weitzer János utca, fő-
postával szemben, ahol olcsón beszerezett áruk lesz-
nek fél áron alul elárúsítva.

Ponger selyem minden színben	...	...	48 kr.
Messalin	"	"	95 kr.
Taft selyem	"	"	70 kr.
Grenadin	120 széles	160 kr.	
Selyem vászon blúz himzett abgepast	...	95 kr.	
Selyem batiszt blúz himzett abgepast	...	110 kr.	
Madeirák	...	45 kr.-tól	
Glottok minden színben	...	65 kr.	
Női hálókabát	...	110 kr.-tól	
Női nadrág	...	70 kr.-tól	
Stor függöny	...	225 kr.-tól	
Csipke függöny 150 cm. széles...	...	60 kr.-tól	
Konyharuha lenvászon 1 m. hosszú	...	28 kr.-tól	
Damaszt törülköző	...	45 kr.-tól	
Férfi csikos zokni 3 pár	...	50 kr.-tól	
Női harisnya 3 pár	...	45 kr.-tól	
Patent gyermek harisnya	...	15 kr.-tól	
6 darab azsuros s. batiszt zsebkendő	...	60 kr.	

Állandó nagy választék férfi és női szövetekben,
csipkék, csipkeszövetekben, asztalneműek, ágygarni-
turák és minden diszidolgokban fenti árjegyzékhez
mérlegelve. Kérem áruim vételkényszer nélküli meg-
tekintését.

5323

Kiváló tisztelettel:

CZITTER DEZSŐ
versenyáruháza.

Ha fáj a feje

használjon **Kárpáti-féle pasztillát**, mely 5-10
perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migraentól.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztító és kellemes ízű a **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt legjobb ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg.

E fontos és nagy

táperéjű szer kitűnő

hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben
visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

841

Fagydaganatok

elmulasztására, fagy-

viszketegség biztos

megszüntetésére leg-

jobb szer a „Friglin“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

a „MELOGEN“. Egy

pár perc alatt bármely ha-

jat vagy bajuszt a legszebb

állandó fekete színre lehet

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára

421

2 korona.

Kitűnő amerikai

a „NITER“ 6 darab egy

eredeti fémdobozban 2

korona.

gummi

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD,

Andrássy-tér 22. sz.

a megyeházzal szemben. —

Villanyos varroda!

Legujabb!

Legujabb!

STERN CZECILIA

ajánlja első aradi villanyerőre berendezett varrodáját

és saját készítményű kész női és gyermek ruhaáruházát, a hol Kesztyűmők, Pongyolák,
aljak, bluzek és gyermekruhák nagy választékban, ugyszintén mérték után leggyorsabban készülnek

Divatos Lüsster kabát	...	K.	12.-
Szövet Reform kabát	...	"	16.-
Mosó delén pongyola	...	"	7.-
Divat angol alj	...	"	9.-
Utcai alj	...	"	5-50
Cloth alsó	...	"	3-20

Cloth alsó	...	K.	5.-
Lüsster alsó	...	"	5-50
Selyem alsó	...	"	9.-
Mosó delén blúz	...	"	2-60
Gyapju delén blúz	...	"	5.-
Szövet ing blúz	...	"	6.-

Női és gyermek kötények nagy választékban, gyászruhák állandóan raktáron és mérték után 4 óra alatt
készülnek. Tisztelettel

1197

Stern Czecilia, Arad, Forray-utca 2.

Villanyos varroda!

Uj női kalap divatterem!

Igentisztelt vevőim és a nagyérdemű hölgy-közönség szíves tudomására hozom, hogy női konfekció üzletemet modernül berendezett

kalap divatteremmel bővítettem ki.

Dus választékot tartok mindenkor a legelegánsabb eredeti párisi

modell kalapokból

legolcsóbb gyáriárakban

Gyáskalapokat 2 órán belül elkészítek.

Oriási választék női felöltők, angol raglánok, kosztümök, selyem és gummi-köpenyekben. 1316

Schwartzberger Manó,

női felöltő és női kalap áruháza
Arad, Vörösmarty-utca 3 szám.

6027—1912.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszter 22436—1912. számú rendelete értelmében az ország egész területén a kötelező korona értékben való számítás az 1912. évi XX. törvénycikk 7. §-ának rendelkezése értelmében folyó év március hó 12-én életbe lép.

A hivatkozott törvényszakasz rendelkezése szerint: „A magyar szent korona országainak egész területén a kereskedők és iparosok a közönséggel szemben csak a koronaértékben való számítás használhatják.

Tilos ennél fogva más, mint a koronaértékben való számítás használata, ajánlatokban, számlákban, jegyzékekben, számadásokban, árjegyzékekben, hirdetésekben és a nyilvánosságnak szánt egyéb közleményekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokon, vásárokon és hasonló alkalmakkor.

Aki a tilalom ellen vét, kihágástkövetel és az illetékes kir. járásbíró által 200 kor.-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Erről Arad szabad királyi város közönségét értesítjük.

Arad, 1912. évi márc. hó 11-én.

A városi tanács.

5355—1912 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédszolgátságnál és a budapesti 1., debreceni 2., váci 6., pápai 7., pécsi 8., varasdi 10. honvéd huszárezrednél a folyó évben az eddig is szokásos augusztus—szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május hó 28-tól a honvédszolgátságnál, június hó 23-ig a honvédhuszárezrednél, június hó 24-ig fognak fegyvergyakorlatokat tartatni. Felhívom a törvényhatóságot, ezt azonnal a legszélesebb körben a helyi szokásos módon azon hozzáadással közzé tétetni, hogy a magyar királyi honvédszolgátság, valamint az 1., 2., 6., 7., 8. és 10. honvéd huszárezred állományába tartozó nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van, (a tartalék 1909., 1907., 1905., 1908. és 1901., továbbá a póttartalék 1909., 1907., 1905. és a közös hadseregtől származó 1901. évfolyamhoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálattal ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, akik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása

stb. folytán azt a folyó évben utána pótolni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a fegyvergyakorlatot polgári foglalkozása, keresete vagy magán viszonyai következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajtja teljesíteni, hogy ebbeli kérelmét azonnal az illetékes vagy tartózkodási helyi kiegészítési parancsnokságnak, vagy saját ezredparancsnokságnál szóbelileg vagy írásban, esetleg levelező lapon az ezred sorozási évfolyam és anyakönyvi lapjának felemlítése mellett bejelentse. Amennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előírt állomány azt megengedi, a behívások a jelentkezések figyelembe vétele mellett fognak eszközöltetni. Hazai s. k., honvédelmi miniszter.

A városi tanács.

Költözködők figyelmébe!

„Híresek világi hírei berendezése”

esillárokkal

együtt kedvező feltételek mellett azonnal és szívesen

KOCH DANIEL

világosság és telefonberendezési vállalat.

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

**Óvár-tér 3. sz. alatt levő
Róser Mihály és Tsa
homok-mész-kő- és
téglagyárat átvettük**

és azt ezentúl cégünk alatt tovább vezetjük és kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását

kiváló tisztelettel

Bernát József és Tsai

Aradi homok-mész-kő-téglagyár.

Értesítés.

Igen tisztelt vevőimet és a nagy közönséget értesítem, hogy a legdivatosabb **bécsi és külföldi, átmeneti és nyári**

1571

modell kalapjaim

nagy választékban **megérkeztek**, melyeket legutánabban árban árusítok.

Síves látogatásokat kér kitűnő tisztelettel

WEISZ RÓZA

női kalap divatterme

Arad, Deák Ferenc-utca 2. sz.

Pékek

részére kiválóan alkalmas

Liszt,

melynek minősége bármely malmai készítményt felülmul, kapható:

Szücs Pál aradi cégnél.

Telefon sz. 613.

Telefon sz. 613.

Pótlásra és telepítésre kiválóan alkalmas fajtisza

**gyökerez
ripária portalis**

vesszőt egy és két éves minőségben, bármily mennyiségben szállít 1544

Hámory-Gazdaság

szőlőültvény-telepe ARAD.

NÉMETH ISTVÁN, Arad Andrassy-tér 20.
(Fischer Eliz-palota.)

Kérem a céget nem összetéveszteni! Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.
Tavaszi árjegyzék! Mintákat díjmentesen küldök! Választékot utánvétellel küldök és utánvétellel vissza veszem.

Alkalmi áraink a következők:

Egy vég kalengyevászon...	vég	K. 11:50
" " angol fonál ...	"	" 12:50
" " szépesi vászon ...	"	" 11:—
" " hálómvaszon ...	28 mt. vég	" 17:—
" " paplan lilom ...	"	" 27:50
" " " lepedő angol	"	" 28:—
" " " alsó lepedő	14 mt. vég	" 14:—
" " " " "	"	" 16:50

Alsónadrág cöper, méter ár 70 fill., 80 fill.

A szövet-osztály árai:

Sima lüster, teget, fekete, méterár 1:50
120 cm széles.
Chewiot minden színben 120 cm. széles
méterje K. 1:60.
Bojhos angol kelme costümökre gyapju
140 cm. széles 2 K.-tól 3:50-ig.
140 cm. széles, tegeth, fekete sima angol
costüm kelme 2:70-től 6— K.-ig.
Gyapju-delaiaek 1 K.-tól 1:30-ig.

Fekete clott alsó szoknya...	K. 2:50
Szines lüster alsó szoknya voltára 14 kor, most	" 5:90
Női harisnya, fekete, barna	" —38
Férfi sokni, fegyházkötés...	" —34
Női selyem-harisnya, fekete	" —78
Női harisnya, ajour, fekete	" —68

Kézi munka minden árban.

Futó, rajzolt	K. —60
" kezdve, anyaggal	" 1:80
Madeira futó, miliő, rajzolt	" 1:70
Tálczakendők 10 fillértől feljebb.	

Árak korona értékben!

Ezen üzletem április hó 15-ig áll fenn.

Csak rövid ideig!

1. 姓名: 李德全
 2. 性别: 男
 3. 年龄: 45岁
 4. 籍贯: 广东
 5. 职业: 教师
 6. 婚姻状况: 已婚
 7. 子女情况: 一子一女
 8. 健康状况: 良好
 9. 兴趣爱好: 读书、运动
 10. 教育程度: 本科

ARAD, BOBOS BENI-TÉR.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és berütmöntődéje.